

Załącznik nr 1

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: zarządzanie

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet w Białymstoku

Data przeprowadzenia wizytacji: 1-2.03.2024 r.

Warszawa, 2024.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	16
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	29
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	38
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	43
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	48
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	50
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	53
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	57
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	59
5. Załączniki:	64
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	64
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	64
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	64
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	64

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	64
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	64
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	64
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	64

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr Agnieszka Jakubowska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Wiesław Ciechomski – ekspert PKA
2. dr hab. Piotr Szczypa – członek PKA
3. Katarzyna Łyp-Wrońska – ekspert PKA
4. Bartłomiej Kawulok – ekspert PKA
5. Hanna Chrobak-Marszał – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku zarządzanie prowadzonego na Uniwersytecie w Białymstoku została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej na podstawie Uchwały nr 580/2023 Prezydium PKA z dnia 13 lipca 2023 r. w sprawie kierunków studiów wyznaczonych do oceny programowej w roku akademickim 2023/2024.

Zgodnie z obowiązującą procedurą ocena została przeprowadzona stacjonarnie. Poprzednia ocena programowa miała miejsce w 2017 roku. Uchwałą nr 4/2018 z 11 stycznia 2018 r. Prezydium PKA wydało dla tego kierunku ocenę pozytywną.

Spośród przyjętych przez Polską Komisję Akredytacyjną ośmiu kryteriów jakościowych oceny programowej, siedem: koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni; program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia; skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia; kadra prowadząca proces kształcenia; współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia; infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia, a także opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia, uzyskały ocenę „w pełni”. Kryterium umiędzynarodowienie procesu kształcenia otrzymało ocenę „zadowalającą”.

Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego PKA z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Przed wizytacją zespół oceniający PKA odbył spotkania organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. W trakcie wizytacji zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej przeprowadził wszystkie przewidziane w harmonogramie spotkania, jak też dokonał oceny wybranych prac dyplomowych i etapowych oraz przeprowadził hospitację zajęć dydaktycznych. Podczas wizytacji odbyła się wizytacja bazy dydaktycznej. W czasie spotkania podsumowującego zespół oceniający przekazał Władzom Uczelni informacje dotyczące dalszych etapów postępowania oceniającego.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	zarządzanie	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o zarządzaniu i jakości - 79% ekonomia i finanse – 7% językoznawstwo - 4% nauki socjologiczne – 1% nauki humanistyczne – 3% nauki prawne – 1% informatyka – 2% matematyka – 3%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów/ 188 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program przewiduje praktyki)	4 tygodni (120 godzin zegarowych)/ 5 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- zarządzanie przedsiębiorstwem - zarządzanie sprzedażą	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	213	125
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2055 godz. (plus ok. 250 godz. w ramach konsultacji i egzaminów)	1217 godz. (plus ok. 250 godz. w ramach konsultacji i egzaminów)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	94,5 ECTS	61,82 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	132 ECTS	132 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	62 ECTS	62 ECTS

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	zarządzanie	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	nauki o zarządzaniu i jakości - 81% ekonomia i finanse – 7% językoznawstwo - 3% nauki humanistyczne – 5% nauki prawne – 2% informatyka – 2%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry/ 98 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	2 tygodnie (60 godzin zegarowych)/ 3 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	• <i>zarządzanie przedsiębiorstwem</i> • <i>psychologia w zarządzaniu</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	113	77
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	985 godz. (plus ok. 120 godz. w ramach konsultacji i egzaminów)	600 godz. (plus ok. 120 godz. w ramach konsultacji i egzaminów)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	50,98 ECTS	33,64 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	74 ECTS	74 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	37-40 ECTS – w zależności od specjalizacji	36-39 ECTS – w zależności od specjalizacji

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z misją i strategią Uczelni oraz polityką jakości. Założenia te przedstawione zostały w Strategii Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2022-2030 przyjętej Uchwałą nr 3057 Senatu w dniu 29 czerwca 2022 r. W dokumencie tym wskazano szereg celów zapisanych do realizacji przez jednostki UwB. Są nimi cele strategiczne: 1. Doskonała Nauka, 2. Wysoka Jakość Kształcenia, 3. Efektywna Współpraca z Otoczeniem. Realizacja celów strategicznych następuje przez cele operacyjne. W obszarze Celu strategicznego 2 – Wysoka jakość kształcenia wskazano następujące cele operacyjne: (2.1.) Stałe dostosowywanie kierunków kształcenia do wymogów najnowszych osiągnięć naukowych, potrzeb otoczenia i oczekiwań uczestników procesów kształcenia; (2.2.) Prowadzenie kierunków kształcenia o profilu praktycznym w zależności od potrzeb rynku pracy; (2.3.) Wdrażanie aktywizujących, innowacyjnych metod kształcenia; (2.4.) Indywidualizacja ścieżki rozwoju studenta; (2.5.) Prowadzenie studiów podyplomowych i innych form kształcenia; (2.6.) Krzewienie kultury i postaw obywatelskich; (2.7.) Popularyzacja wiedzy, kompetencji, kształcenia.

Kierunek zarządzanie prowadzony jest na Wydziale Zarządzania UwB. Wymienione cele strategiczne Uczelni wpisują się również w cele przejętej we wrześniu 2022 r. w Strategii Rozwoju Instytutu (od 2023 r. Wydziału) Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2022-2030. Wskazano w niej misję Uczelni jako „Uniwersytet Zaangażowany” oraz trzy cele strategiczne: 1. wiarygodność naukowa, 2. praktyczność kształcenia, 3. profesjonalizm we współpracy z otoczeniem. Deklarowaną przez Władze Wydziału misją Wydziału Zarządzania jest „Leadership and vision” (Przywództwo i Wizja) rozumiane jako kształtowanie studentów, słuchaczy i partnerów tak aby stawali się przywódcami, byli w stanie w warunkach nie tylko ogromniej zmienności, ale i niepewności otoczenia, wyznaczać właściwe kierunki działań, dzielić się swoją wizją z innymi ludźmi i inspirować ich do wspólnego działania.

Jako kluczowe cele i kierunki działań Wydziału Zarządzania w obszarze kształcenia do 2030 roku Władze Wydziału wskazują:

- CEL OPERACYJNY 2.1. Stałe dostosowywanie procesu kształcenia na kierunku zarządzanie do potrzeb otoczenia i oczekiwań uczestników procesu kształcenia w oparciu o najnowsze osiągnięcia naukowe.
- CEL OPERACYJNY 2.2. Prowadzenie kierunków i poszerzanie oferty w zależności od potrzeb rynku pracy.
- CEL OPERACYJNY 2.3. Wdrażanie aktywizujących, innowacyjnych metod dydaktycznych.
- CEL OPERACYJNY 2.4. Indywidualizacja ścieżki rozwoju studenta.

W ramach osiągania wskazanych celów operacyjnych realizowane jest stałe dostosowywanie procesu kształcenia na kierunku zarządzanie do potrzeb otoczenia i oczekiwań uczestników procesu kształcenia w oparciu o najnowsze osiągnięcia naukowe.

Zgodnie z przedstawioną koncepcją kształcenia studenci kierunku zarządzanie:

- poznają zasady funkcjonowania przedsiębiorstw i innych organizacji;
- uzyskują umiejętności niezbędne w prowadzeniu działalności gospodarczej;
- poznają ekonomiczne i finansowe aspekty działalności firmy;
- uczą się przygotowywać i wdrażać strategie i plany rozwoju;
- poznają istotę i narzędzia marketingu;

- zdobywają umiejętności przydatne w zarządzaniu zespołem;
- dowiadują się, jak skutecznie negocjować.

Absolwenci kierunku są przygotowani do pracy w szczególności w działach sprzedaży i marketingu, zajmowania się działalnością analityczną w przedsiębiorstwach i podmiotach zajmujących się consultingiem, czy też prowadzenia własnej działalności.

Aktualnie oferowane specjalizacje na kierunku zarządzanie I stopnia to:

- 1) *zarządzanie przedsiębiorstwem* - w ramach specjalności absolwent nabywa wiedzę na temat powstawania, funkcjonowania, przekształcania oraz rozwoju podmiotów gospodarczych; uwarunkowań działalności gospodarczej prowadzonej na poziomie rynku lokalnego, w kontekście lokalizacji w północno-wschodniej Polsce; umie identyfikować i rozwijać więzi społeczne występujące w ramach relacji rynkowych (na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym) oraz zna rządzące nimi prawidłowości.; potrafi pozyskiwać dane do analizowania i prognozowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych, głównie o charakterze gospodarczym; posiada umiejętność opracowania dokumentów związanych z aktywnością podmiotów rynkowych; potrafi, w oparciu o posiadaną wiedzę, podejmować decyzje operacyjne i strategiczne, a także rozwiązywać problemy pojawiające się w różnych obszarach funkcjonowania przedsiębiorstw.
- 2) *zarządzanie sprzedażą* - specjalność z założeniu odpowiada potrzebom zgłaszanym przez rynek pracy w zakresie wszechstronnie przygotowanych absolwentów, którzy połączą ogólną wiedzę z zakresu zarządzania z wiedzą specjalistyczną z zakresu zarządzania sprzedażą oraz z umiejętnościami praktycznymi w tym obszarze. Absolwent specjalności w szczególności będzie rozumiał specyfikę przedsiębiorstwa handlowego, znał zasady tworzenia działu sprzedaży, pozyskiwania i selekcji sprzedawców, ich motywowania i rozwoju, potrafił zaplanować działania marketingowe wspierające sprzedaż w przedsiębiorstwie, posiadał umiejętność wykorzystywania określonych technik sprzedaży, znał i potrafił wykorzystać w praktyce metody służące do planowania sprzedaży, dysponował wiedzą dotyczącą podstawowych zasad negocjacji handlowych, potrafił określić podstawowe techniki zarządzania finansami, stosowane w przedsiębiorstwach handlowych.

Oferowane specjalizacje na kierunku zarządzanie II stopnia to:

- 1) *zarządzanie przedsiębiorstwem* - w ramach specjalności absolwent nabywa pogłębianą wiedzę na temat powstawania, funkcjonowania, przekształcania oraz rozwoju podmiotów gospodarczych, rozumie uwarunkowania działalności gospodarczej prowadzonej na poziomie rynku lokalnego, w kontekście lokalizacji w północno-wschodniej Polsce. Umie kształtować i rozwijać więzi społeczne występujące w ramach relacji rynkowych (na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym) oraz rozumie rządzące nimi prawidłowości. Potrafi pozyskiwać specjalistyczne dane do analizowania i prognozowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych, głównie o charakterze gospodarczym. Potrafi formułować własne opinie na ten temat przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk gospodarczych. Potrafi, w oparciu o posiadaną wiedzę, podejmować i uzasadniać decyzje operacyjne i strategiczne, a także rozwiązywać problemy pojawiające się w różnych obszarach funkcjonowania przedsiębiorstw. Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z aktywnością w otoczeniu gospodarczym.
- 2) *psychologia w zarządzaniu* - w ramach specjalności absolwent nabywa wiedzę z zakresu podstaw psychologii i psychologii społecznej umożliwiającą skuteczne kierowanie ludźmi zarówno, jednostkami, jak i zespołami. Rozumie i umie wykorzystać w zarządzaniu rolę lidera. Ma wiedzę na temat psychologicznych aspektów stosunków pracy i zachowań człowieka na rynku pracy. Potrafi rozwiązywać sytuacje konfliktowe i kryzysowe w organizacji. Umie przyjąć

postawę asertywną. Rozumie psychologiczne aspekty zachowań konsumenta i umie zastosować je w oddziaływaniu na rynek, w tym w działaniach z zakresu marketingu i sprzedaży.

Uczelnia przyporządkowała kierunek do wielu dyscyplin naukowych, w tym:

- studia I stopnia: nauki o zarządzaniu i jakości - 79%, ekonomia i finanse – 7%, językoznawstwo - 4%, nauki socjologiczne – 1%; nauki humanistyczne – 3%, nauki prawne – 1%, informatyka – 2%, matematyka – 3%;
- studia II stopnia: nauki o zarządzaniu i jakości - 81%, ekonomia i finanse – 7%, językoznawstwo - 3%, nauki humanistyczne – 5%, nauki prawne – 2%, informatyka – 2%.

Przypisanie to nie znajduje jednak uzasadnienia w kluczowych przesłankach i celach prowadzenia kierunku studiów, ujętych w koncepcji kształcenia i znajdujących odzwierciedlenie w efektach uczenia się. W szczególności nie znajduje uzasadnienia przyporządkowanie kierunku do dyscyplin, które są adekwatne do zajęć wskazanych w § 3 i w § 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, tj. zajęć z dziedziny nauk humanistycznych oraz z języka obcego. Zajęcia te mają bowiem charakter subsydiarny dla kierunku i nie stanowią bazy dla budowy koncepcji kształcenia. Wymagane jest zatem zmodyfikowanie przyporządkowania kierunku do dyscyplin uwzględniając wskazane powyżej przesłanki.

Koncepcja i cele kształcenia są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, jak również w dyscyplinie ekonomia i finanse. Wśród głównych kierunków badań prowadzonych w Uczelni w ramach dyscypliny wiodącej dla kierunku zarządzanie, tj. nauki o zarządzaniu i jakości, wskazać należy przede wszystkim obszar zarządzania strategicznego ze szczególnym uwzględnieniem wyzwań Gospodarki 4.0 i Przemysłu 4.0, poszukiwania luk kompetencyjnych, kompetencji przyszłości, kompetencji transferowanych w procesach zarządzania przedsiębiorstwami oraz procesami sprzedażowymi w XXI wieku. Do tego dochodzą elementy związane z sieciowymi modelami biznesowymi, zarządzanie organizacjami sieciowymi, w tym klastrami, zarządzanie relacjami międzyorganizacyjnymi, CSR i inne. Koncepcja i cele kształcenia powiązane są również z badaniami naukowymi w ramach działalności naukowej Uczelni w dyscyplinie ekonomia i finanse, gdzie można wskazać następujące obszary badawcze: teorie wzrostu i rozwoju gospodarczego, innowacyjność gospodarki i czynniki jej wzrostu na poziomie makro, mezo- i mikroekonomicznym, wpływ nowych technologii na gospodarkę, instytucjonalne czynniki wzrostu i rozwoju gospodarczego, konkurencyjność współczesnych gospodarek.

Na Wydziale Zarządzania organizowane są konferencje naukowe, czego przykładem jest m.in. międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Wyzwania w zarządzaniu w obliczu Gospodarki 4.0” (czerwiec 2022 r.), w ramach której zaprezentowano najnowszą wiedzę oraz wyniki badań z zakresu zarządzania, w szczególności z obszaru Przemysłu 4.0. Prowadzone przez pracowników Wydziału Zarządzania badania w obszarze Przemysłu 4.0 skutkują nawiązywaniem relacji instytucjonalnych z przedstawicielami innych uczelni oraz przedsiębiorstw, wzrostem kompetencji studentów w zakresie współpracy z różnymi interesariuszami. Rezultaty realizowanych badań naukowych są wykorzystywane w programach zajęć poszczególnych modułów (m.in. zajęć specjalizacyjnych, proseminariów i seminariów).

Koncepcja i cele kształcenia są prawidłowo zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Zostały one określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, takimi jak kadra akademicka, studenci oraz członkowie Wydziałowej Rady Konsultacyjnej. Podlegają one systematycznej weryfikacji oraz doskonaleniu we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, jak i przy udziale interesariuszy wewnętrznych. Wydział Zarządzania współpracuje z przedsiębiorcami w zakresie prowadzenia praktyk

studenckich, czy też z praktykami w zakresie prowadzenia zajęć dydaktycznych w modułach zawierających przedmioty specjalizacyjne. Stanowi to platformę współpracy ze sferą praktyki gospodarczej mającą swoje odzwierciedlenie również w kształtowaniu programów studiów. Zgodnie z deklaracją Uczelni wymierną odpowiedzią na potrzeby i trendy rynku pracy jest aktualna oferta specjalizacji, która uwzględnia dostosowanie kształcenia do zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej (m.in. rozwój technologii informacyjnych, globalizacja, integracja gospodarek).

Koncepcja kształcenia uwzględnia nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia na kierunku są przygotowani do prowadzenia zajęć w formie zdalnej. Mają do dyspozycji odpowiednie narzędzia w postaci aplikacji MSTeams i platformy edukacyjnej EduPortal oraz przeszli szereg szkoleń przygotowujących do prowadzenia zajęć dydaktycznych w trybie e-learningowym. Możliwość prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wykorzystywana jest obecnie na studiach niestacjonarnych w odniesieniu do części zajęć wykładowych.

Kierunkowe efekty uczenia się przedstawione w raporcie samooceny oraz załącznikach do raportu (program studiów I stopnia i program studiów II stopnia) zostały zatwierdzone Uchwałą nr 3009 Senatu z dnia 23 lutego 2022 r. (studia pierwszego stopnia) oraz Uchwałą nr 3039 Senatu z dnia 27 kwietnia 2022 r. (studia drugiego stopnia). Efekty uczenia się zatwierdzone ww. uchwałach obowiązują od roku akademickiego 2022/2023. Efekty te nie spełniały wszystkich charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Dopiero w trakcie wizyty zespołu oceniającego w uczelni zostały przekazane programy studiów na kierunku zarządzanie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia wynikające z Uchwały nr 3313 Senatu z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie *ustalenia, obowiązujących od roku akademickiego 2024/2025, programów studiów na kierunku zarządzanie pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim*. Treści efektów uczenia się, które będą obowiązywać od roku akademickiego 2024/2025 w znacznym stopniu pozbawione są już braków lub błędów, które miały miejsce w zakresie efektów uczenia się przedstawionych w raporcie samooceny. W związku z przedstawionym stanem faktycznym dalsze uwagi odnoszące się do spełnienia standardów jakości kształcenia uwzględniają założenia programów studiów przedłożone zespołowi oceniającemu w trakcie wizytacji.

Przyjęte kierunkowe efekty uczenia się dla studiów I stopnia obejmują 12 efektów w zakresie wiedzy, 11 efektów w zakresie umiejętności oraz 5 efektów w zakresie kompetencji społecznych. W przypadku studiów II stopnia jest to 11 efektów w zakresie wiedzy, 13 efektów w zakresie umiejętności oraz 5 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Ich opis jest zgodny z zakresem prowadzonych w Uczelni badań naukowych w dyscyplinie wiodącej – nauki o zarządzaniu i jakości. Założone kierunkowe efekty uczenia na studiach I oraz II stopnia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Kierunkowe efekty uczenia się na studiach I stopnia w zakresie wiedzy zakładają znajomość i zrozumienie (w zaawansowanym stopniu) kluczowych zagadnień i teorii z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości, a także wybranych zagadnień z zakresu wiedzy o ekonomii i finansach. Ponadto student studiów I stopnia nabywa umiejętności pozwalające wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu dyscyplin naukowych nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse do formułowania i rozwiązywania problemów naukowych i zawodowych bezpośrednio odnoszących się do procesów zarządczych zachodzących w różnych organizacjach. Posiada on umiejętność analizowania i interpretowania przyczyn oraz przebiegu konkretnych procesów i zjawisk społecznych szczególnie w zakresie dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, a także potrafi prognozować konkretne procesy i zjawiska do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów z zastosowaniem narzędzi dedykowanych dla nauki o zarządzaniu i jakości. W zakresie kompetencji społecznych akcentowana jest gotowość studenta do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści ze względu na dynamikę

procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie oraz gotowość do wypełniania zobowiązań społecznych i działań na rzecz interesu publicznego. Należy jednak zauważyć, że efekty uczenia się z zakresu kompetencji społecznych nie odnoszą się do wszystkich charakterystyk poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Ponadto efekt KA6_KK1 jest nieprawidłowo sformułowany, ponieważ część jego treści odnosi się do kategorii umiejętności „uczenie się – planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób” – P6S_UU PRK.

Założone kierunkowe efekty uczenia się na studiach II stopnia w zakresie wiedzy zakładają w pogłębionym stopniu znajomość kluczowych zagadnień i teorii z zakresu nauk o zarządzaniu oraz ekonomii i finansów, specyfiki organizacji i rynków oraz zależności występujących między nimi, w tym w ujęciu międzynarodowym i systemowym, jak również pozyskanie wiedzy pozwalającej w stopniu pogłębionym poznać i zrozumieć metody i narzędzia oraz techniki pozyskiwania, analizy i prezentacji danych właściwych przede wszystkim w dyscyplinie naukowej nauki o zarządzaniu i jakości i w mniejszym stopniu dyscyplinie naukowej ekonomia i finanse, a także modelowania struktur gospodarczych i wiedzy o człowieku jako twórcy i aktywnym uczestniku struktur społecznych. Założone efekty uczenia się w obszarze umiejętności zakładają zastosowanie wiedzy teoretycznej z zakresu dyscypliny naukowej nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse, a także metodyki pracy naukowej do interpretacji i wyjaśniania zjawisk oraz procesów zarządczych w różnego typu organizacjach i rynkach. Student pozyska kompetencje niezbędne do właściwego analizowania przyczyn i przebiegu procesów, zjawisk gospodarczych i społecznych, formułowania opinii na ten temat oraz stawiania i weryfikowania hipotez badawczych związane z problemami badawczymi w zakresie wiodącej dyscypliny naukowej nauki o zarządzaniu i jakości, w tym w ujęciu systemowym i z wykorzystaniem narzędzi typowych dla tej dyscypliny. Zakładają one jednak umiejętność komunikowania się na tematy specjalistyczne w niepełnym zakresie, który wyznacza P7S_UK Polskiej Ramy Kwalifikacji. Kierunkowe efekty uczenia się z zakresu umiejętności nie wskazują na umiejętność „prowadzenia debaty”, czy komunikowania się na tematy specjalistyczne „ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców”. Ponadto efekt uczenia się KA7_UO2 jest identyczny, jak efekt uczenia się na studiach I stopnia KA6_UO2, co świadczy o braku progresu efektów uczenia się w stosunku do studiów I stopnia. Powinien on mieć inne brzmienie, w tym zdecydowane nastawienie na „kierowanie pracą zespołu”, na co wskazuje charakterystyka P7S_UO Polskiej Ramy Kwalifikacji. W zakresie kompetencji społecznych akcentują gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy przez pryzmat dynamiki procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie, wypełniania zobowiązań społecznych, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego poprzez udział w opracowywaniu projektów społecznych, w tym środowiskowych oraz etycznych. W związku z tym efekty uczenia się z zakresu kompetencji nie odnoszą się do wszystkich charakterystyk wskazanych w Polskiej Ramie Kwalifikacyjnej (poziom 7), a mianowicie nie w pełni został uwzględniony zakres P7S_KK i P7S_KR. Ponadto treść jedyne go efektu uczenia się przypisanego do P7S_KK w części odnosi się do efektu z zakresu umiejętności z kategorii „uczenie się – planowanie własnego rozwoju i innych osób” (P7S_UU). Tym samym należy stosownie uzupełnić zakres efektów uczenia się z zakresu umiejętności przypisanych do P7S_UU Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Efekty uczenia się przypisane do kierunku, założone dla studiów I i II stopnia, są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Uwzględniają one rozwijanie kompetencji badawczych studentów oraz nabycie kompetencji społecznych niezbędnych w działalności naukowej.

Efekty uczenia się przyporządkowane do kierunku zakładające przydatne do prowadzenia działalności naukowej, realizowane na studiach I stopnia na kierunku, to przykładowo:

- ma w zawansowanym stopniu opanowaną bazową wiedzę w zakresie nauk o zarządzaniu, ich miejscu w systemie nauk ekonomicznych i relacjach do innych nauk (KA6_WK1);

- w zaawansowanym stopniu zna standardowe metody matematyczne, statystyczne i narzędzia informatyczne gromadzenia, analizy i prezentacji danych ekonomicznych i społecznych (KA6_WK6);
- w zaawansowanym stopniu zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego w zaawansowanym stopniu zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego (KA6_WK9);
- potrafi prawidłowo analizować i interpretować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk społecznych (w tym: gospodarczych, prawnych, kulturowych, politycznych) w zakresie dyscypliny nauk o zarządzaniu bazując na zdobytej wiedzy (KA6_UW1);
- potrafi pozyskiwać dane do analizowania i prognozowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych (w tym: gospodarczych, prawnych, kulturowych, politycznych) oraz do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi w zakresie dyscypliny nauk o zarządzaniu.in. poprzez zastosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, statystycznych oraz technologii informacyjnych (KA6_UW2);
- potrafi przygotować prace pisemne i prezentacje multimedialne poświęcone konkretnemu zagadnieniu z zakresu dyscypliny nauk o zarządzaniu i dyscyplin komplementarnych, właściwie dobierając i weryfikując materiały źródłowe do przygotowywania prac i samodzielnego rozstrzygania konkretnych problemów z wykorzystaniem technologii informacyjnych (KA6_UK1);
- potrafi przygotować wypowiedź ustną poświęconą konkretnemu zagadnieniu z zakresu dyscypliny nauk o zarządzaniu i dyscyplin komplementarnych, właściwie dobierając i weryfikując materiały źródłowe do przygotowanych wystąpień ustnych z użyciem specjalistycznej terminologii (KA6_UK2);
- jest przygotowany do udziału w opracowywaniu projektów społecznych uwzględniając aspekty prawne i ekonomiczne (KA6_KO1);
- posługuje się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami prawnymi, moralnymi, zawodowymi, w celu rozwiązywania problemów z zakresu zarządzania (KA6_KR1).

Efekty uczenia się przyporządkowane do kierunku przydatne do prowadzenia działalności naukowej, realizowane na studiach II stopnia na kierunku, to przykładowo:

- ma rozszerzoną wiedzę w zakresie nauk o zarządzaniu i jakości, ich miejscu w systemie nauk ekonomicznych i relacjach do innych nauk (KA7_WG1);
- ma pogłębioną wiedzę w zakresie metod i narzędzi opisu oraz technik pozyskiwania, analizy i prezentacji danych właściwych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu, a także modelowaniu struktur społecznych (KA7_WG6);
- zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej (KA7_WK1);
- potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną do opisu i analizowania przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk społecznych oraz potrafi formułować własne opinie i dobierać krytycznie dane i metody analiz w zakresie dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości (KA7_UW2);
- potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych, formułować własne opinie na temat przyczyny i przebiegu procesów i zjawisk społecznych oraz stawiać proste hipotezy badawcze, w zakresie dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości, oraz je weryfikować (KA7_UW3);

- potrafi prognozować i modelować złożone procesy społeczne z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi w zakresie dyscypliny nauk o zarządzaniu (KA7_UW4);
- potrafi analizować zjawiska społeczne oraz potrafi zastosować metody badawcze z zakresu dyscypliny nauk o zarządzaniu do pogłębionej teoretycznej oceny zjawisk społecznych (KA7_UW7);
- posiada pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych z zakresu dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości z wykorzystaniem technologii informacyjnych (KA7_UK1);
- posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych z zakresu dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości z wykorzystaniem wg. potrzeb technologii informacyjnych (KA7_UK2);
- potrafi posługiwać się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, etycznymi, zawodowymi, itp.) w celu rozwiązywania problemów z zakresu zarządzania, ma rozszerzoną umiejętność w posługiwaniu się tymi normami w obszarze zarządzania organizacjami (KA7_KR1).

Przyjęte efekty uczenia się założone do kierunku uwzględniają kompetencje językowe odpowiednio na studiach I stopnia na poziomie B2, a na studiach II stopnia na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Opracowane efekty uczenia się założone do kierunku stanowią podstawę do formułowania szczegółowych efektów w odniesieniu do poszczególnych zajęć przewidzianych w programie studiów. Na poziomie sylabusów opracowanych do obowiązującego programu studiów poszczególnym zajęciom przypisano określoną liczbę efektów uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Zostały one w odniesieniu do części zajęć sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Znaczna część sylabusów nie zawiera efektów uczenia się założonych do danych zajęć. Zawierają one wyłącznie efekty uczenia się założone do kierunku (przykładowe zajęcia: badania marketingowe, nauka o organizacji).

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni. Są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni w kluczowych dyscyplinach do których przyporządkowano kierunek, tj. nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse. Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania.

Założone efekty uczenia się przypisane do kierunku na studiach I i II stopnia nie są w pełni zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Nie zostały uwzględnione wszystkie charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Ponadto zarówno w efektach uczenia się na studiach I, jak i II stopnia jeden z efektów z zakresu kompetencji społecznych w części swojego brzmienia powinien być zakwalifikowany do efektów z zakresu umiejętności. Sformułowane zostały zgodnie z aktualnym

stanem wiedzy w zakresie dyscypliny wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości oraz dyscypliny ekonomia i finanse. Kierunek jednak został przyporządkowany jeszcze do innych dyscyplin naukowych (językoznawstwo, nauki socjologiczne, nauki prawne, informatyka, matematyka). Efekty uczenia się przypisane do kierunku nie odnoszą się do wskazanych dodatkowych dyscyplin naukowych. Sposób zdefiniowania efektów uczenia się umożliwia stworzenie systemu ich weryfikacji. W ich opisie uwzględniono kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Nie zostały opracowane we wszystkich sylabusach efekty uczenia się założone do zajęć.

W ramach kryterium 1 stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Uczelnia przyporządkowała kierunek do wielu dyscyplin naukowych. Przypisanie to nie znajduje jednak uzasadnienia w kluczowych przesłankach i celach prowadzenia kierunku studiów I i II stopnia, ujętych w koncepcji kształcenia i znajdujących odzwierciedlenie w efektach uczenia się.
2. Jeden z efektów uczenia się założony dla kierunku jest identyczny na studiach I i II stopnia, co wskazuje na brak zapewnienia progresu tego efektu uczenia się na studiach II stopnia w stosunku do I stopnia.
3. Efekty uczenia się założone dla kierunku w zakresie umiejętności nie uwzględniają wszystkich charakterystyk dotyczących "komunikowania się".
4. Efekty uczenia się założone dla kierunku w zakresie umiejętności nie uwzględniają deskryptora "uczenie się - planowanie własnego rozwoju i innych osób".
5. Efekty uczenia się założone dla kierunku w zakresie kompetencji społecznych nie uwzględniają wszystkich charakterystyk przewidzianych w Polskiej Ramie Kwalifikacji.
6. Brak jest efektów określonych dla licznych zajęć realizowanych na kierunku zarządzanie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

1. Rekomenduje się wdrożyć rozwiązania na poziomie uczelnianym zapewniające wewnętrzny system kontroli w zakresie zgodności procedowanych z wydziału zmian w programie studiów z obowiązującymi regulacjami i właściwym stylem dla języka polskiego.
2. Rekomenduje się ograniczyć zakres prezentowanych informacji w sylabusie m.in. przez: usunięcie w wydruku instrukcji do poszczególnych rubryk; nie dublowania informacji w części A i części B sylabusa.

Zalecenia

1. Zaleca się właściwie przyporządkować kierunek studiów do dyscyplin naukowych, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, przy zachowaniu prawidłowego przypisania do dyscypliny wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości.
2. Zaleca się wyeliminować identyczną treść efektów uczenia się na studiach pierwszego i drugiego stopnia.
3. Zaleca się rozszerzyć liczbę efektów uczenia się z zakresu umiejętności z kategorii komunikowania się (P6S_UK; P7S_UK) ze szczególnym uwzględnieniem studiów drugiego stopnia, aby uwzględniały umiejętności: (1) komunikowania się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców; (2) prowadzenia debaty.

4. Zaleca się rozszerzyć liczbę lub zasięg efektów uczenia się z zakresu umiejętności z kategorii uczenie się (P6S_UU; P7S_UU) celem pełnego odzwierciedlenia stosownej charakterystyki. Tym samym należy skorygować niewłaściwą treść efektu uczenia się KA6_KK1 i KA7_KK1.
5. Zaleca się rozszerzyć liczbę lub zasięg efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych na studiach pierwszego i drugiego stopnia celem uwzględnienia wszystkich charakterystyk z tego zakresu w pełnym ich brzmieniu oraz dostosowania się do zalecenia nr 4.
6. Zaleca się uzupełnić niekompletne sylabusy o efekty uczenia się założone do danych zajęć.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Program studiów o profilu ogólnoakademickim, obowiązujący od roku akademickiego 2022/2023 przyjęty został: (1) Uchwałą nr 3009 Senatu z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie *ustalenia, obowiązujących od roku akademickiego 2022/2023, programów studiów na kierunku zarządzanie, na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim*; (2) Uchwałą nr 3039 Senatu z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie *ustalenia, obowiązującego od roku akademickiego 2022/2023, programu studiów na kierunku zarządzanie, na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim*. W trakcie wizytacji zespołowi oceniającemu została przekazana Uchwała nr 3313 Senatu z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie *ustalenia, obowiązujących od roku akademickiego 2024/2025, programów studiów na kierunku zarządzanie, na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim*. Obok opisu zakładanych efektów uczenia się przewidzianych dla kierunku, ww. uchwały określają formę studiów, liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie; grupy zajęć wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów; wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych oraz liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk; łączną liczbę godzin zajęć; sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia; warunki ukończenia studiów oraz uzyskiwany tytuł zawodowy, łączną liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. Analiza porównawcza programu studiów, który zacznie obowiązywać od roku akademickiego 2024/2025 w stosunku do obowiązującego od roku akademickiego 2022/2023 wskazuje na pełne dostosowanie do obowiązujących wymagań, w tym program studiów został uzupełniony o zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych, którym przyporządkowano wymaganą liczbę punktów ECTS. Mając na uwadze jednoznaczny przekaz raportu zespołu oceniającego oraz kroki naprawcze podjęte w ramach programu studiów obowiązującego od roku akademickiego 2024/2025, stosowna charakterystyka wraz z przykładami będzie odnosić się do programu studiów podjętego Uchwałą nr 3313 Senatu z dnia 20 grudnia 2023 r.

Do obowiązującego od roku akademickiego 2022/2023 programu studiów opracowany został również harmonogram realizacji programu studiów określający zakres obligatoryjnych zajęć wraz z przypisaną im liczbą godzin realizowanych z udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia w podziale na godziny wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, lektoratów oraz godziny seminaryjne, liczbą punktów ECTS wyrażającą oczekiwany nakład pracy studenta wraz z określeniem formy zaliczenia przedmiotu (egzamin/zaliczenie) oraz wskazaniem planowanego semestru realizacji.

Zgodnie z przyjętymi założeniami program studiów I i II stopnia na kierunku obejmuje kształcenie na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Szczegółowe treści programowe określone zostały w sylabusach do poszczególnych zajęć. Są one zgodne z przyjętymi efektami uczenia się, aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których przyporządkowany został kierunek oraz uwzględniają wyniki działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Realizowane na kierunku treści programowe są powiązane z wynikami badań realizowanych w obszarze nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse dotyczącymi między innymi takich aspektów, jak: badania marketingowe, zarządzanie strategiczne, zarządzanie zasobami ludzkimi, zarządzanie jakością, zarządzanie finansami, zarządzanie wiedzą, zarządzanie produkcją, E-commerce, zarządzanie sprzedażą, handel zagraniczny, zarządzanie procesami, marketing międzynarodowy, przywództwo w biznesie, modelowanie biznesu, zarządzanie rozwojem osobistym psychologia sprzedaży. Dzięki temu studenci są wyposażeni w wiedzę na temat współczesnego zarządzania różnymi typami organizacji i rynkami na poziomie makro-, mezo- i mikroekonomicznym, ze szczególnym uwzględnieniem czynnika ludzkiego i procesów decyzyjnych zachodzących w organizacjach. Proponowany program studiów obejmuje również problematykę obligatoryjnego i fakultatywnego systemu rachunkowości. Studenci pogłębiają swoją wiedzę o instrumentach wykorzystywanych do oceny stanu jednostek gospodarczych, efektywności oraz prognozowania zmian w gospodarce krajowej i międzynarodowej. Potrafią interpretować zjawiska i procesy społeczne.

Jako przykład powiązania treści programowanych kierunku z zakresem działalności naukowej Uczelni w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości można wskazać następujące obszary badawcze realizowane przez pracowników Wydziału Zarządzania prowadzących zajęcia na kierunku:

- zarządzanie strategiczne w obliczu wyzwań Gospodarki 4.0 i Przemysłu 4.0;
- poszukiwanie luk kompetencyjnych;
- kompetencje przyszłości;
- kompetencje transferowalne w procesach zarządzania przedsiębiorstwami oraz procesami sprzedażowymi w XXI wieku;
- sieciowe modele biznesowe i zarządzanie organizacjami sieciowymi, w tym klastrami;
- zarządzanie relacjami międzyorganizacyjnymi, CSR.

Ponadto należy wskazać na wyniki działalności naukowej nauczycieli akademickich. W latach 2017-2023 pracownicy Wydziału Zarządzania opublikowali 129 publikacji naukowych, wśród których znalazły się zarówno artykuły naukowe opublikowane w czasopiśmie z wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji Ministerstwa Edukacji i Nauki z dnia 3 listopada 2023 r., indeksowane w Web of Science (Energies, Oeconomia Copernicana, Ekonomista), Scopus (Energies, Studies in Logic, Grammar and Rhetoric, Applied Sciences, Oeconomia Copernicana, Ekonomista) jak również rozdziały w monografiach naukowych. Ponadto byli oni autorami lub redaktorami 9 monografii naukowych z wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe z dnia 22 lipca 2021 r.

Przedstawione w sylabusach szczegółowe treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów zapewniając możliwość uzyskania założonych efektów uczenia się. Są one jednocześnie adekwatne do potrzeb rynku pracy oferując studentom specjalistyczną wiedzę i umiejętności przede wszystkim z zakresu nauki o zarządzaniu i jakości ale także ekonomii i finansów. Konstrukcja programu opiera się na modułach (grupach przedmiotów) zawierających uporządkowany w przekroju semestralnym ciąg zajęć. W strukturze programu studiów I stopnia wyodrębniono osiem modułów: przedmioty kształcenia ogólnego; przedmioty humanistyczne; przedmioty ilościowe; ogólnoekonomiczne; przedmioty kierunkowe; przedmioty modułu specjalizacyjnego na trzy

tematyczne grupy zajęć; seminaria; praktyki zawodowe. Podobnie w strukturze programu studiów II stopnia wyodrębniono osiem modułów: przedmioty ogólne; przedmioty humanistyczne; przedmioty ilościowe; ogólnoekonomiczne; przedmioty kierunkowe; przedmioty modułu specjalizacyjnego; seminaria; praktyki zawodowe. Zaproponowany na kierunku zestaw zajęć tworzy spójny system, który pozwala studentom poprawnie zrozumieć proces zarządzania w organizacjach oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne zarówno w badaniach, jak i w praktyce gospodarczej.

W założeniu programu studiów na studiach I stopnia kierunku studenci zdobywają w zaawansowanym stopniu m.in. wiedzę z zakresu: więzi społecznych występujących w ramach organizacji oraz rządzących nimi prawidłowości (KA6_WG1); o rodzajach relacji zachodzących między organizacjami w skali krajowej, międzynarodowej, międzykulturowej (KA6_WK4); o zasadach funkcjonowania organizacji oraz procesach zmian zachodzących w ich strukturach oraz czynnikach determinujących przyczyny, przebieg, skalę i konsekwencje tych zmian (KA6_WK7); o poglądach na temat organizacji i ich historycznej ewolucji (KA6_WK8). Dodatkowo nabywają oni m.in. umiejętności: analizowania i interpretowania przyczyn i przebiegu konkretnych procesów i zjawisk społecznych (w tym: gospodarczych, prawnych, kulturowych, politycznych) w zakresie dyscypliny nauk o zarządzaniu bazując na zdobytej wiedzy (KA6_UW1); wykorzystywania zdobytej wiedzy z zakresu nauk o zarządzaniu i dziedzin komplementarnych w podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu problemów w pracy zawodowej, w tym złożonych i nietypowych problemów (KA6_UW3); analizowania i interpretowania zjawisk społecznych zachodzących w organizacji i jej otoczeniu (KA6_UW5); samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy i umiejętności (KA6_UU1). Wiedza ta i umiejętności są nabywane w ramach licznych zajęć w ramach wyodrębnionych grup zajęć:

- przedmioty kształcenia ogólnego, które umożliwiają m.in. nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu: podstawowe zasady zarządzania karierą; podstawowe praktyczne i teoretyczne problemy socjologii; zagadnień z obszaru prawa własności intelektualnej oraz prawa mediów; zdobycie praktycznych umiejętności obsługi komputera związanych z zarządzaniem plikami, edycją dokumentów tekstowych, obsługą arkuszy kalkulacyjnych, baz danych i Internetu;
- przedmioty ilościowe, które umożliwiają nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu: analizy matematycznej w zakresie funkcji jednej i dwóch zmiennych oraz algebry liniowej; metod matematycznych stosowanych w naukach społecznych; kształcenie twórczego i logicznego myślenia, ścisłego wyrażania myśli, formułowania problemów i rozwiązywania ich przy wykorzystaniu narzędzi statystycznych;
- przedmioty ogólnoekonomiczne, które umożliwiają m.in. nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu: analizy zachowań podstawowych podmiotów gospodarczych na rynku takich jak konsument i przedsiębiorstwo, ich mechanizmy funkcjonowania na rynku;
- przedmioty kierunkowe, które umożliwiają m. in. nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu: procesu zarządzania; zrozumienie podstaw teoretycznych, form oraz ogólnych zasad funkcjonowania organizacji; trendów w rozwoju nauki o organizacji, nowych koncepcji i kierunków w zakresie teorii i praktyki funkcjonowania organizacji; pozyskiwania i wykorzystywania informacji rynkowych do podejmowania decyzji marketingowych, poznania metod badawczych, a także przyswojenia sobie zasad etyki; uzyskania wiedzy związanej ze specyfiką działalności marketingowej; poznania metod realizacji funkcji marketingowej w przedsiębiorstwie poprzez odpowiednie działania, z wykorzystaniem właściwych narzędzi;
- przedmioty specjalnościowe, które umożliwiają nabycie wiedzy i umiejętności w ramach możliwych do wyboru przez studentów dwóch modułów wybieralnych.

Na studiach II stopnia studenci zdobywają pogłębioną wiedzę o: wybranych relacjach zachodzących między organizacjami w skali krajowej i międzynarodowej oraz międzykulturowej (PA7_WG3); normach i regułach społecznych (w tym: organizacyjnych, zawodowych, etycznych) organizujących struktury i instytucje społeczne i rządzących nimi prawidłowościach oraz o ich źródłach, naturze, zmianach i sposobach działania (PA7_WG7); poglądach na temat organizacji i ich historycznej ewolucji (PA7_WG9). Dodatkowo nabywają oni m. in. umiejętności: interpretowania i wyjaśniania zjawisk społecznych i relacji między nimi w zakresie dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości (KA7_UW1); z zakresu nauk o zarządzaniu i dziedzin komplementarnych do proponowania rozwiązań i samodzielnego rozstrzygania konkretnych złożonych i nietypowych problemów (PK7_UW6); pracowania w grupie, przyjmując w niej różne role, w szczególności rolę przywódcy (PA7_UO1). Ponadto wykazuje postawę kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości w podejmowanej aktywności społeczno-gospodarczej (PA7_KO3). Wiedza ta i umiejętności są nabywane w ramach licznych zajęć w ramach wyodrębnionych grup zajęć:

- przedmioty ogólne, które umożliwiają m.in. nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu: prawa cywilnego i handlowego, w szczególności podstawowych konstrukcji prawnych w sferze prawa cywilnego i handlowego; podstawowych problemów etycznych występujących ramach zarządzania przedsiębiorstwem; podstawowych zagadnień dotyczących komunikacji w biznesie; podstawowych założeń funkcjonowania systemu gospodarki obiegu zamkniętego w przedsiębiorstwie; systemu zarządzania użytkowaniem, ochroną i kształtowaniem środowiska w Polsce z uwzględnieniem regulacji międzynarodowych i Unii Europejskiej;
- przedmioty humanistyczne, które umożliwiają m. in. nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu: kategorii pojęciowych oraz terminologii etykiety i *savoir-vivre'u* oraz ich interdyscyplinarnego charakteru; zasad korespondencji, rozmów biznesowych, wizerunku, przyjęć, przyjmowania gości zagranicznych, różnic kulturowych;
- przedmioty ilościowe, które umożliwiają m. in. nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu: projektowania i przeprowadzania badania statystycznego zgodnie ze standardami wnioskowania statystycznego;
- przedmioty kierunkowe, które umożliwiają m. in. nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu: koncepcji zarządzania: klasycznych (tj. naukowego, administracyjnego, behawioralnego zarządzania) i współczesnych (w szczególności orientację na: wartość dla klienta, na wartość przedsiębiorstwa, teoria gry organizacyjnej, podejście systemowe, zasobowe i sytuacyjne w zarządzaniu, outsourcing, benchmarking, reengineering, lean management); wiedza teoretyczna i praktyczne umiejętności z zakresu zarządzania strategicznego organizacją; charakterystyka zarządzania procesowego we współczesnych organizacjach; wiedza związana z realizacją strategii marketingowej w warunkach konkurencyjności globalnej, zarówno w ujęciu makro, jak również na poziomie przedsiębiorstw; istota i wyzwania związane z relacjami międzyorganizacyjnymi i zarządzanie tymi relacjami; podstawowe zagadnienia z zakresu logistyki;
- przedmioty specjalnościowe, które umożliwiają nabycie wiedzy i umiejętności w ramach możliwych do wyboru przez studentów dwóch modułów wybieralnych.

Na studiach I stopnia program studiów przewiduje wybór jednej z dwóch specjalności, tj.: *zarządzanie przedsiębiorstwem; zarządzanie sprzedażą*. Na studiach II stopnia student ma możliwość wyboru jednej z dwóch specjalności, tj.: *zarządzanie przedsiębiorstwem; psychologia w zarządzaniu*. Treści programowe ujęte w ramach modułów specjalizacyjnych odpowiadają dyscyplinom, do których wyłącznie powinien zostać przyporządkowany kierunek studiów (nauki o zarządzaniu i jakości; ekonomia i finanse)

Zgodnie w obowiązującym programem, studia I stopnia trwają 6 semestrów i wymagają zdobycia łącznej liczby 188 punktów ECTS, natomiast na realizację studiów II stopnia przewidziano 4 semestry i wymagają one zdobycia 98 punktów ECTS. Określony czas trwania studiów oraz nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS, konieczną do ukończenia studiów, jest więc zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz zapewnia możliwość osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się. Absolwent uzyskuje odpowiednio tytuł zawodowy licencjata (I stopień - poziom 6 PRK) lub magistra (II stopień - poziom 7 PRK).

W sylabusach do poszczególnych przedmiotów określono nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć uwzględniając wymiar zajęć zaplanowanych w formie zorganizowanej przez Uczelnię, jak również oczekiwany nakład pracy własnej studenta. Wymiar ten jest adekwatny do przypisanej danym zajęciom liczby punktów ECTS oraz wskazuje na oczekiwane aktywności studenta mające zagwarantować osiągnięcie założonych efektów uczenia się. W ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia i studenta przewidziano realizację zajęć wynikających z programu studiów w formie zorganizowanej przez Uczelnię, godziny przeznaczone na egzamin (2 godz. dla zajęć kończących się egzaminem), godziny konsultacji (ok. 4-6 dla poszczególnych zajęć przewidzianych w programie studiów) oraz godziny praktyk zawodowych.

Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, w przypadku studiów stacjonarnych I stopnia oszacowana została przez Uczelnię na 94,5 punktów ECTS, a w odniesieniu do studiów niestacjonarnych jest to odpowiednio 61,82 punktów ECTS. Kształcenie na studiach stacjonarnych II stopnia zakłada realizację 50,98 punktów ECTS w ramach bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. W przypadku studiów niestacjonarnych II stopnia jest to odpowiednio 33,64 punktów ECTS. Deklarowany przez Uczelnię wymiar punktów ECTS, jaki musi uzyskać student w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wypełnia istniejące w tym zakresie wymogi prawa oraz znajduje potwierdzenie w przedstawionym przez Uczelnię harmonogramie realizacji programu studiów. Ogólna liczba godzin zajęć zorganizowanych w przewidzianych w programie studiów formach, tj. wykłady, ćwiczenia, laboratoria, konwersatoria, lektoraty oraz w ramach seminarium, określona w planie studiów stacjonarnych I stopnia wynosi 2055 godzin zajęć oraz w przypadku studiów niestacjonarnych – 1217 godzin zajęć. Do wymiaru tego doliczyć należy 120 godzin zegarowych praktyk zawodowych (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych) oraz około 250 godzin przewidzianych na konsultacje oraz egzaminy. W programie studiów II stopnia jest to odpowiednio 985 godzin zajęć w planie studiów stacjonarnych oraz 600 godzin zajęć w planie studiów niestacjonarnych. Do wymiaru tego doliczyć należy 60 godzin zegarowych praktyk zawodowych (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych) oraz około 120 godzin przewidzianych na konsultacje oraz egzaminy.

Zajęcia w modułach specjalizacyjnych na studiach I stopnia realizowane są w łącznym w wymiarze 630 godzin na studiach stacjonarnych oraz 378 godzin na studiach niestacjonarnych. Zajęcia w modułach specjalizacyjnych na studiach II stopnia realizowane są w łącznym w wymiarze 240 godzin na studiach stacjonarnych oraz 144 godzin na studiach niestacjonarnych.

W programie studiów poprawnie zaplanowano sekwencję zajęć. Wynikający z harmonogramu realizacji programu studiów dobór form i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach wskazują, że formy praktyczne, tj. ćwiczenia, laboratoria, konwersatoria, lektoraty, seminaria, stanowią, zarówno na studiach I, jak i II stopnia ponad 60% wskazanej w harmonogramie łącznej liczby godzin zajęć (w zależności od specjalności). Układ ten zapewnia

osiągnięcie przez studentów założonych dla tych form zajęć efektów uczenia się. W programie studiów I stopnia przewidziano zajęcia z WF w wymiarze 60 godz., którym zgodnie z wymogami przepisów prawa, nie przypisano punktów ECTS.

Realizowany na kierunku program studiów I i II stopnia umożliwia studentom dokonywanie wyboru zajęć w wymaganym przepisami prawa wymiarze. Elastyczność kształtowania ścieżki kształcenia na kierunku zapewniona jest poprzez możliwość wyboru modułu kształcenia specjalizacyjnego, wybór seminarium dyplomowego oraz praktyki zawodowej. Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia, do grupy zajęć do wyboru przyporządkowanych zostało 62 punkty ECTS (33% łącznej liczby ECTS). Na studiach II stopnia do grupy zajęć do wyboru przyporządkowane zostało 36 lub 40 punktów ECTS w zależności od specjalności (odpowiednio 36,7% i 40,8% łącznej liczby ECTS).

Program studiów uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności w wymaganym wymiarze. Na studiach I stopnia stacjonarnych, zajęciom i grupom zajęć związanym z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której został przyporządkowany kierunek, niezależnie od specjalności przyporządkowano 132 punkty ECTS, co stanowi ponad 70% łącznej liczby punktów ECTS niezbędnej do ukończenia studiów na danym stopniu. Analogicznie na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia zajęciom przygotowującym do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, niezależnie od specjalności, przyporządkowano 74 punkty ECTS, co stanowi ponad 75% łącznej liczby punktów ECTS niezbędnej do ukończenia studiów na danym stopniu.

Obowiązujący program studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości jednego języka obcego. W programie studiów I stopnia przewidziano łącznie 120 godzin lektoratu dla studiów stacjonarnych oraz 92 godziny dla studiów niestacjonarnych. Godziny te realizowane w ciągu czterech pierwszych semestrów studiów. Na studiach II stopnia zajęcia prowadzone w języku obcym zaplanowano w wymiarze 60 godzin na studiach stacjonarnych i 45 godzin na studiach niestacjonarnych. Na studiach I i II stopnia do zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego należą, poza lektoratem również zajęcia, które mogą być realizowane na zasadzie fakultatywnej w języku obcym. Jednak obowiązujący program studiów i przyjęte w nim rozwiązania nie obligują do realizacji innych zajęć w języku obcym niż lektoraty. Praktyka ostatnich lat wskazuje, że żaden ze studentów nie wybrał zajęć w języku angielskim, które są proponowane jako opcja fakultatywna w stosunku do zajęć w języku polskim. Jest to jednak dodatkowo oferowana możliwość realizacji w języku angielskim części zajęć przewidzianych w programie studiów stanowiących ofertę w ramach programu Erasmus+.

W programie studiów I i II stopnia kierunku wyodrębniono zajęcia obejmujące treści programowe z dziedziny nauk humanistycznych. Na studiach I stopnia są to dwa zajęcia: *wstęp do filozofii* (2 punkty ECTS); *wiedza o kulturze* (3 punkty ECTS). Analogicznie na studiach drugiego stopnia przewidziano dwa zajęcia: *etyka w biznesie* (2 punkty ECTS); *retoryka w biznesie* (3 punkty ECTS). Przewidziana w wymaganiach prawnych liczba punktów ECTS nie mniejsza niż 5 została zapewniona.

W obecnym programie studiów przewidziano zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wyłącznie w przypadku studiów niestacjonarnych I i II stopnia. W ten sposób prowadzone są zajęcia wykładowe z wyłączeniem pierwszego i ostatniego wykładu, które realizowane są w budynku Uczelni. Wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie. Poza obligatoryjnie prowadzonymi zajęciami wykładowymi na studiach niestacjonarnych nauczyciele akademicki mają zapewnianą możliwość wspierania procesu nauczania poprzez korzystanie z użyteczności platformy e-learningowej EduPorta i MS Teams m.in. w zakresie przekazywania materiałów dydaktycznych. W okresie pandemii COVID-19 na kierunku korzystano z możliwości prowadzenia zajęć na odległość (w formie asynchronicznej i

synchronicznej) przy wykorzystaniu m.in. wskazanych platform prowadząc w ten sposób zajęcia podczas czasowego zawieszenia działalności Uczelni.

W procesie nauczania na studiach I i II stopnia, wykorzystywane są różnorodne metody dydaktyczne, co ma na celu zapewnienie osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się oraz ich stymulację do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie nauczania. W doborze metod dydaktycznych uwzględnione zostały osiągnięcia dydaktyki akademickiej również w zakresie wykorzystania metod i narzędzi informacyjno-komunikacyjnych. Metody kształcenia są przedmiotem dyskusji na Komisji Dydaktycznej oraz Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, a także na Radzie Wydziału. Za każdym razem z udziałem studentów i w oparciu o ich uwagi. Efektem tych dyskusji była organizacja dwóch szkoleń dydaktycznych. W dniach 27-28 września 2021 r. zorganizowano szkolenie dydaktyczne nt. „Gamifikacja w procesie edukacji”, zaś w dniach 29-30.09.2022 r. szkolenie „Skuteczna dydaktyka”, w tym: „Angażujące i niestandardowe formy zadań. 20 pomysłów na zadania wzbudzające wysoką motywację studentów do pracy i kształtujących kluczowe kompetencje przyszłości (4K: komunikacja, kooperacja, krytyczne myślenie, kreatywność)” oraz „Łamiąc utarte schematy: wykład jako przestrzeń sprzyjająca współpracy i procesowi uczenia się. 30 sposobów na aktywny wykład”. Pracownicy uczestniczyli także w szkoleniach realizowanych na uczelni w ramach projektu Doskonałość Dydaktyczna Uczelni). Efektem obu szkoleń było m.in. zastosowanie „gamifikacji” (wykorzystywanej w przedsiębiorstwach w ramach wewnętrznych procesów rekrutacyjnych) na zajęciach z podstaw zarządzania w roku akademickim 2021/2022, 2022/2023. Polegała ona na zaangażowaniu studentów do realizowania dodatkowych zadań z tematyki realizowanej na zajęciach, dzięki wykreowaniu świata fikcyjnego (gra była osadzona w świecie Harrego Pottera) przyznawaniu punktów, itd. Ze względu na wprowadzenie zupełnie nowej dla pracowników Wydziału Zarządzania metody kształcenia, po zakończeniu zajęć z podstaw zarządzania przeprowadzono ankietyzację wśród studentów, w oparciu o którą została zweryfikowana trafność przyjętej metody kształcenia. Za kryteria przyjęto poziom trudności zadań, ich różnorodność, poziom motywacji studentów do realizowania takich zadań, poziom zdobytej wiedzy. Grywalizacja została pozytywnie oceniona wśród studentów. Studenci wykazali chęć uczestnictwa w grywalizacji również na innych zajęciach. Ponadto na zajęciach zarządzanie strategiczne zastosowano grę strategicznych wyborów w ramach metody kształcenia określanej jako gamifikacja (GAMBIT). Nauczyciele opracowali i przeprowadzili gry edukacyjne „smerfowanie procesami” w ramach zajęć praktycznych z zarządzania procesami w roku akademickim 2022/2023 i 2023/2024. W ramach takich zajęć jak: *zarządzanie organizacjami sieciowymi, zachowania organizacyjne, podstawy zarządzania, strategie przedsiębiorstw handlowych* wykorzystano aplikacje: Mentimeter, Quizziz, Quizlet.

Wykorzystywane metody kształcenia na studiach I i II stopnia służą odpowiednio: zdobywaniu i poszarzaniu wiedzy z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości oraz ekonomii i finansów; praktycznych umiejętności rozwiązywania niestandardowych i złożonych problemów w oparciu o zdobytą wiedzę oraz umiejętności zdobywane w trakcie interakcyjnych i interpersonalnych zadań grupowych oraz zadań indywidulanych, analizy studiów przypadku, zadań w ramach procesu gamifikacji. Umiejętności analityczne związane z analizą strategiczną i budowaniem założeń strategicznych firmy studenci zdobywają pracując w grupach m.in. na zajęciach z podstaw zarządzania strategicznego (studia I stopnia), czy też w pogłębiony sposób na zajęciach zarządzanie strategiczne (studia II stopnia). W obu przypadkach analizując otoczenie firm wybranych do analizy, dokonując analizy strategicznej w oparciu o narzędzia analizy strategicznej, dyskutując między sobą i z prowadzącym, konstruując wnioski z analiz strategicznych, a następnie konstruując końcowe wnioski z analizy prezentują gotowy projekt z użyciem sesji posterowej. Przy tej okazji kształtują postawę i świadomość potrzeby ciągłego uczenia się,

przestrzegania zasad pracy w zespole oraz relacji interpersonalnych z zachowanie zasad etycznych i moralnych.

Na kierunku stosowane są metody kształcenia odpowiednie do zakładanych efektów uczenia się. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy realizowane są głównie na wykładach za pomocą metod podających i problemowych takich jak: wykład informacyjny, wykład informacyjny z praktycznymi przykładami, wykład informacyjno-konwersatoryjny aktywizujący słuchaczy, dyskusja. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych realizowane są głównie na ćwiczeniach za pomocą metod aktywizujących i praktycznych takich, jak: dyskusja nad określonymi problemami, praca indywidualna i grupowa, praca indywidualna przy tablicy, studia przypadków, ćwiczenia na komputerze z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, zadania grupowe i indywidualne, filmy edukacyjne, rozwiązywanie problemów sytuacyjnych oraz ich prezentacja, rozwiązywanie zadań i przykładów praktycznych, gamifikacja.

Do prowadzenia zajęć na Wydziale Zarządzania wykorzystywane są narzędzia technologii informatycznych, takie jak: komputery oraz urządzenia multimedialne, stosowane zarówno na wykładach, jak również na zajęciach praktycznych. Ponadto niektóre zajęcia realizowane są przy wykorzystaniu komputerów, przy których studenci pracują samodzielnie wykorzystując dostępne oprogramowanie (Gretl, PS Imago 5.1, ACL, pakiet MS Office, Płatnik, Symfonia Finanse i Księgowość, Symfonia Kadry i Płace). W ramach studiów II stopnia dzięki tym zajęciom student zna w pogłębionym stopniu metody i narzędzia oraz techniki pozyskiwania, analizy i prezentacji danych właściwych dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, a także modelowania struktur gospodarczych (w szczególności statystyczne, ekonometryczne, prognostyczne), potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do analizy przyczyn i przebiegu procesów, zjawisk gospodarczych oraz formułowania i rozwiązywania złożonych problemów w oparciu o właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących w ujęciu makroekonomicznym i sektorowym, a także prognozować i modelować złożone procesy i zjawiska z wykorzystaniem istniejących metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych do prowadzenia działalności naukowej realizowane są głównie na seminariach licencjackich i magisterskich poprzez zajęcia w formie konwersatorium, prezentacje multimedialne, dyskusję nad określonymi problemami. Szczególne znaczenie w kontekście przygotowania do prowadzenia działalności naukowej mają zajęcia przewidziane programem studiów II stopnia na pierwszym roku *metodyka badań naukowych*”, w trakcie których studenci w formie ćwiczeń z elementami wykładu z konwersatorium z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych zapoznają się z metodologią badań w naukach społecznych. Ponadto, w formie opracowania planów badawczych nabywają umiejętność przygotowywania własnych badań: student posiada wiedzę o metodologii badań społecznych; student umie opracować plan badawczy dla wybranego problemu badawczego z zakresu nauk społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem zakresu nauk ekonomicznych student umie zaprojektować narzędzia badawcze do badań ilościowych i jakościowych.

Stosowane metody kształcenia umożliwiają uzyskanie przez studentów kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2 w przypadku studiów I stopnia oraz B2+ na poziomie studiów II stopnia. W trakcie lektoratów z języka obcego studenci realizują założone efekty uczenia się poprzez praktyczne ćwiczenia wszystkich sprawności językowych z wykorzystaniem podręczników, materiałów dodatkowych, nagrań audio i wideo, Internetu, a także konwersacje, dyskusje, prezentacje, pracę z całą grupą, pracę w parach i w małych grupach, indywidualną pracę studenta.

Wykorzystywane metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu nauczania, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb grupowych i

indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Wydział realizuje wytyczne zawarte w Uchwale nr 3105 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 września 2022 r. *w sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych wobec studiujących osób ze szczególnymi potrzebami*, m.in. w zakresie stosowania rozwiązań alternatywnych dla osób ze szczególnymi potrzebami – zgodnie z opinią pracownika Działu Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami. Mogą to być następujące, przykładowe formy wsparcia:

- możliwości otrzymywania od prowadzących zajęć materiałów dydaktycznych w formie dostępnej (np. w formie elektronicznej),
- wydłużenia czasu trwania zaliczeń/egzaminów o 50%,
- wydłużenia czasu na przygotowanie prac zaliczeniowych,
- polecenia w formie pisemnej w przypadku zaliczeń/egzaminów ustnych.

W przypadku osób zgłaszających indywidualne potrzeby w ramach IOS pracownicy organizują proces nauczania dostosowany do potrzeb i uzgodniony ze studentem, z uwzględnieniem zachowania tych samych kryteriów wymagań w zakresie uzyskania efektów uczenia się. Do tego należy zaliczyć udostępnianie materiałów dydaktycznych dla osób zgłaszających tego typu potrzeby. W przypadku osób, które np. pochodzą z Białorusi o zauważalnych niedostatkach językowych (język polski) proponuje się kursy wyrównawcze z języka polskiego realizowane przez Pollando działające przy UwB. Ponadto wykładowcy w większym zakresie udostępniają materiały pisane (np. prezentacje), co ułatwia studentom pokonanie bariery językowej szczególnie na pierwszym roku. W przypadku osób o ponadprzeciętnym potencjale rozwoju naukowego proponuje się uczestnictwo w kołach naukowych lub też angażuje się w proces badawczy.

Na Wydziale Zarządzania dostosowanie procesu nauczania do zróżnicowanych potrzeb studentów przejawia się m.in. poprzez ustawiczną dostępność kadry naukowo-dydaktycznej oraz dydaktycznej oraz innych prowadzących na konsultacjach. W ich trakcie studenci mają możliwość zadawania pytań zarówno z zakresu tematyki zajęć, jak też wykraczających poza ich zakres. Konsultacje są także doskonałym elementem wyrównywania wiedzy i umiejętności studentów, którzy z różnych przyczyn nie mogli uczestniczyć w zajęciach lub też ze względu na specyficzne ograniczenia nie mieli odwagi do zadawania pytań w trakcie zajęć. Rozpoznawanie i zaspokajanie zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów odbywa się także w ramach funkcjonujących Studenckich Kół Naukowych, gdzie z kolei są „przyciągani” i zagospodarowania najbardziej aktywni studenci, dla których normalna procedura studiowania jest nie wystarczająca i mogą spełnić potrzebę samorealizacji w dodatkowych aktywnościach w ramach koła naukowego. Swoją rolę w tym zakresie pełnią również opiekunowie roczników, do których studenci danego roku na danym kierunku i stopniu studiów mogą zgłaszać wszelkie wątpliwości, sugestie i potrzeby w zakresie realizowanego procesu kształcenia. Istotne znaczenie w dostosowaniu procesu uczenia się do indywidualnych potrzeb studentów ma umożliwienie kontynuowania nauki w specjalnych trybach, takich jak: Indywidualna Organizacja Studiów (IOS) oraz Indywidualny Program Studiów (IPS). Zgodnie z Regulaminem studiów (§17) Dziekan może wyrazić zgodę na Indywidualną Organizację Studiów w odniesieniu do studenta znajdującego się w sytuacji utrudniającej uczestniczenie w zajęciach, studiującego na dwóch lub więcej kierunkach, odbywającego część studiów na uczelni zagranicznej (Erasmus+), realizującego studia poza macierzystą uczelnią w ramach Programu Mobilności Studentów (MOST), uczestniczącego w pracach badawczych lub będącego członkiem właściwego samorządu studenckiego. Przyznanie IOS nie oznacza zmniejszenia wymagań wobec studenta odnoszących się do efektów uczenia się przewidzianych programem studiów. Dopuszcza natomiast możliwość częściowego zwolnienia z obowiązku uczęszczania na zajęcia dydaktyczne w uzgodnieniu z prowadzącym oraz dopuszcza możliwość zaliczenia tych zajęć za zgodą

prowadzącego, w innym terminie niż przewiduje organizacja roku akademickiego (§ 17 Regulaminu studiów). Indywidualny Program Studiów polega natomiast na modyfikacji programu studiów w celu dostosowania go do zainteresowań naukowych studenta lub umożliwienia mu prowadzenia badań naukowych (§18 Regulaminu studiów). Może być on przyznany studentowi, który zaliczył ze szczególnymi wynikami rok studiów poprzedzający złożenie wniosku o IPS, został przyjęty na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się lub też realizuje część studiów za granicą w ramach międzynarodowych umów oraz programów edukacyjnych realizowanych przez uczelnię. Student realizuje IPS pod kierunkiem wybranego opiekuna naukowego, którym może być nauczyciel akademicki ze stopniem naukowym co najmniej doktora habilitowanego, jeżeli posiada dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań oraz kompetencje dydaktyczne adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów uczenia się (§18 Regulaminu studiów). Konieczność dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym studiujących osób ze szczególnymi potrzebami wynika z przepisów ustawy, które obligują uczelnie do stworzenia osobom ze szczególnymi potrzebami warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na uczelnię, kształcenia i prowadzenia działalności naukowej (art. 11, ust. 1 pkt 6) oraz ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2240), która określa środki służące zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz obowiązki podmiotów publicznych w tym zakresie (art. 1, ust. 1).

Znajduje to odzwierciedlenie w Regulaminie studiów (§10), w którym zawarty jest zapis, że (załącznik do Obwieszczenia nr 6/2022 Rektora z dnia 7 grudnia 2022 r.):

1. Uniwersytet w Białymstoku stwarza studentom ze szczególnymi potrzebami warunki do pełnego udziału w kształceniu, w tym zobowiązany jest podejmować działania zmierzające do dostosowania organizacji i właściwej realizacji procesu dydaktycznego, dostosowania warunków odbywania studiów przez studentów ze szczególnymi potrzebami.
2. Studentom ze szczególnymi potrzebami, którym niepełnosprawność ogranicza możliwość pełnego uczestnictwa w zajęciach i przystąpienia do zaliczeń oraz egzaminów w trybie ogólnie obowiązującym, przysługuje prawo do składania wniosków o zastosowanie alternatywnych rozwiązań umożliwiających studiowanie, w tym także składanie egzaminów i uzyskiwanie zaliczeń w formie dostosowanej do ich możliwości.
3. Dostosowanie formy uczestnictwa w zajęciach, uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów nie prowadzi do zmniejszania wymagań merytorycznych w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami.

Szczegółowe zasady indywidualizacji procesu kształcenia osób ze szczególnymi potrzebami studiujących na Uniwersytecie w Białymstoku określa Uchwała nr 3105 Senatu z dnia 28 września 2022 r. w sprawie *określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych wobec studiujących osób ze szczególnymi potrzebami*. Wśród innych aktów prawnych w tym zakresie wyróżnić można m.in. Uchwałę nr 848 Senatu z dnia 23 września 2009 r. w sprawie *Programu działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych studentów niepełnosprawnych „Uniwersytet Szansą dla Wszystkich”* oraz Zarządzenie nr 24 Rektora z dnia 25 września 2018 r. w sprawie *wprowadzenia Regulaminu Użyczenia sprzętu specjalistycznego ułatwiającego dostęp do informacji i zajęć niepełnosprawnym studentom i doktorantom Uniwersytetu w Białymstoku*.

Wszelkie działania podejmowane przez Uniwersytet w Białymstoku na rzecz studentów ze szczególnymi potrzebami koordynuje Pełnomocnik rektora ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi działający w ramach Sekcji ds. Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami. Na Wydziale Zarządzania takie działania koordynowane są przez prodziekana. Alternatywne możliwości kształcenia wobec studiujących osób ze szczególnymi potrzebami na Wydziale Zarządzania umożliwiają

prowadzącym zajęcia dobór metod nauczania wykorzystywanych w ramach wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, seminariów i lektoratów uzależniony od stopnia szczególnych potrzeb wynikających ze stanu zdrowia studentów zgodnie z ww. uchwałą Senatu w *sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych wobec studiujących osób ze szczególnymi potrzebami*.

W ramach alternatywnych możliwości kształcenia osób ze szczególnymi potrzebami, istnieje możliwość wsparcia w formie dodatkowych, indywidualnych zajęć dydaktycznych i konsultacji. Ich celem jest pomoc studentom ze szczególnymi potrzebami w opanowaniu materiału dydaktycznego z danego przedmiotu, którego ze względu na stan zdrowia nie mogli opanować w ramach realizacji zajęć przewidzianych programem studiów.

Zasady korzystania z metod i technik kształcenia na odległość określone zostały następującymi aktami:

- Decyzja nr 4/2020 Dyrektora Instytutu Zarządzania w sprawie zasad prowadzenia w Instytucie Zarządzania zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem e-learningu; Zarządzenie nr 52 Rektora z dnia 29 września 2022 r. w *sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się poza siedzibą uczelni w Uniwersytecie w Białymstoku*. Zarządzenie nr 57 Rektora z dnia 12 września 2023 r. zmieniające Zarządzenie nr 52 Rektora z dnia 29 września 2022 r. w *sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się poza siedzibą uczelni w Uniwersytecie w Białymstoku*.
- Decyzja nr 2 z dnia 10 lutego 2023 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych i konsultacji, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się w semestrze letnim roku akademickiego 2022/2023 na studiach niestacjonarnych w Instytucie Zarządzania UWB.
- Decyzja nr 6 z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych i konsultacji, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się w semestrze zimowym roku akademickiego 2023/2024 na studiach niestacjonarnych w Instytucie Zarządzania UWB.

Na studiach niestacjonarnych zajęcia prowadzone są w trybie mieszanym. Wszystkie zajęcia ćwiczeniowe, związane z efektami umiejętności są prowadzone stacjonarnie w każdą sobotę zjazdową. Z kolei zajęcia wykładowe związane z efektami związanymi z pozyskiwaniem wiedzy są prowadzone w trybie mieszanym: stacjonarnie - pierwszy i ostatni zjazd studiów, zaś pozostały wymiar godzinowy jest realizowany w formule zdalnej synchronicznej zgodnie z narzędziami kształcenia zdalnego wskazanymi przez Rektora.

Praktyki zawodowe stanowią ważny element programów studiów I i II stopnia, zgodnie z Regulaminem Studenckich Praktyk Zawodowych, który wyznacza ich cele, takie jak rozszerzenie wiedzy, zapoznanie się z funkcjonowaniem przedsiębiorstw, rozwój umiejętności analitycznych, organizacyjnych, pracy zespołowej oraz przygotowanie do samodzielnej pracy zawodowej. Na studiach I stopnia, studia stacjonarne i niestacjonarne przewidują 4 tygodnie praktyk, czyli 120 godzin, realizowane w drugim roku nauki, podczas gdy na studiach II stopnia praktyki trwają 2 tygodnie, co odpowiada 60 godzinom i odbywają się w pierwszym roku. Do roku akademickiego 2023/2024 za praktyki przyznawano 2 punkty ECTS niezależnie od stopnia studiów, jednak od roku akademickiego 2024/2025, studia I stopnia na kierunku będą obciążone 5 punktami ECTS, a studia II stopnia – 3 punktami ECTS, przy niezmiennym wymiarze godzinowym.

Terminy praktyk zawodowych są ustalane przez Rektora. W ramach miejsc do odbycia praktyki zawodowej wskazuje się szeroki wachlarz podmiotów gospodarczych oraz organizacji różnorodnego typu. Do szczególnie rekomendowanych należą m.in.: banki komercyjne, instytucje finansowe, agencje usług ubezpieczeniowych, fundusze emerytalne, jednostki administracji lokalnej, samorządowej oraz

państwowej, placówki handlowe, przedsiębiorstwa o różnorodnym profilu działalności, niezależnie od formy własności i skali działania, podmioty sektora publicznego, agencje i organizacje tworzące otoczenie instytucjonalne dla biznesu, firmy reklamowe, konsultingowe, szkoleniowe, organizacje działające na skalę międzynarodową, obsługujące wymianę handlową i międzynarodową, kancelarie prawne, a także inne podmioty organizujące targi i wystawy międzynarodowe, zajmujące się transakcjami międzynarodowymi, ochroną własności intelektualnej, transferem technologii i wiedzy. Istnieje także możliwość realizacji praktyk w innych miejscach, pod warunkiem, że zakres wykonywanych zadań jest zgodny z programem studiów. Zabezpieczeniem warunków realizacji praktyk, zarówno pod względem merytorycznym, jak również infrastrukturalnym jest podpisana umowa o organizację studenckiej praktyki zawodowej. Bieżącym narzędziem weryfikacji są ankiety. Hospitacje są narzędziem weryfikacji praktyk studenckich, stosuje się około 10% hospitacji.

Podstawą zaliczenia praktyki zawodowej jest odbycie praktyki potwierdzone wypełnionym Dziennikiem praktyk oraz złożonym Raportem z praktyki. Dokumentacja praktyk jest dostępna dla studentów na stronie internetowej, W trakcie rozmowy weryfikacyjnej Opiekun praktyk dokładnie ocenia zgromadzone dokumenty, zadając pytania pogłębiające zrozumienie przedstawionych materiałów oraz pytania dotyczące programu praktyk. Na podstawie dokumentacji oraz odpowiedzi studenta, Opiekun praktyk podejmuje decyzję o zaliczeniu praktyki i dokonuje wpisu oceny do protokołu w USOS. Zakres i wymiar praktyk są szczegółowo określone w Programie Studiów.

Studenci z reguły samodzielnie poszukują miejsc, gdzie mogliby odbyć praktyki, ale Uniwersytet przez swoje Biuro Karier oferuje wsparcie w organizacji miejsc praktyk. Działania takie są częścią szeroko zakrojonych inicjatyw uczelni mających na celu zachęcanie studentów do aktywnego poszukiwania oraz organizowania własnych miejsc praktyk, przykładem czego jest Klaster Day. Podczas takich wydarzeń studenci mają okazję nawiązywać bezpośrednie kontakty z potencjalnymi pracodawcami, co skutkuje organizacją praktyk, a nawet przyszłym zatrudnieniem, jak to miało miejsce w przypadku wizyty w firmie Mastrepress czy w Klastrze Obróbki Metali.

Opiekunowie praktyk odgrywają kluczową rolę w organizacji, nadzorze i ocenie praktyk. Są oni powoływani przez Dziekana Wydziału i wybierani ze względu na swoje doświadczenie dydaktyczne i praktyczne w zakresie opieki nad praktykami studenckimi. Zarówno opiekunowie praktyk ze strony uczelni, jak i ci wyznaczeni przez pracodawców, są odpowiedzialni za wspieranie studentów oraz ocenę osiągniętych przez nich efektów uczenia się. Jakość opiekunów podlega ewaluacji, ponieważ nie wystąpiły uwagi w tym zakresie nie podejmowano interwencji w zakresie zmiany sposobów typowania zakładowych opiekunów praktyk. Uczelnia regularnie doskonali kompetencje opiekunów praktyk poprzez szkolenia i wymianę doświadczeń z partnerami krajowymi i zagranicznymi. Przykłady takich działań to uczestnictwo opiekunów w szkoleniu STT w Portugalii czy w Grecji, w ramach programu ERASMUS+, które koncentrowały się na organizacji praktyk studenckich. Oznacza to, że mają oni odpowiednie kompetencje i wciąż je doskonalą.

Jednostka konsekwentnie rozbudowuje sieć współpracy z podmiotami gospodarczymi, co umożliwia kierowanie studentów na praktyki do coraz szerszego kręgu przedsiębiorstw i instytucji. Istotnymi krokami w tym kierunku były podpisane umowy o współpracy z Klastrem Obróbki Metali oraz z Polskim Klastrem Budowlanym, co znacznie zwiększyło liczbę dostępnych miejsc praktyk.

W odpowiedzi na sytuację epidemiologiczną uczelnia umożliwiła studentom elastyczne podejście do realizacji praktyk, oferując możliwość odbycia ich zdalnie lub stacjonarnie, a także wydłużając okres ich realizacji. W roku akademickim 2021/2022 przeprowadzone zostały anonimowe ankiety oceny praktyk zawodowych przez przedsiębiorców. Praktykę w przedsiębiorstwach realizowało łącznie 133 studentów. Wnioskiem było wprowadzenie nowych zajęć, uruchomienie nowych specjalizacji rekomendowanych przez przedsiębiorców dostosowując program nauczania do wdrażanych

nowoczesnych trendów. Kontynuowane są rozmowy na temat organizacji Staży Rotacyjnych, które jeszcze bardziej urozmaicą ofertę praktyk dla studentów. Są to dowody na doskonalenie w tym zakresie. Proces nauczania na kierunku realizowany jest w trybie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Sposób organizacji procesu nauczania, w tym rozplanowanie zajęć, umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział studenta w zajęciach i samodzielne uczenie się, a czas przeznaczony na sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się umożliwia ich weryfikację oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Zajęcia na studiach stacjonarnych realizowane są w dni powszednie (od poniedziałku do piątku) zgodnie z terminami zawartymi w organizacji roku akademickiego. Na studiach niestacjonarnych zajęcia odbywają się w weekendy (sobota i niedziela) zgodnie z terminarzem zjazdów studiów niestacjonarnych dostępnym na stronie Wydziału Zarządzania. Na studiach niestacjonarnych wprowadzono podział na dni wykładowe i ćwiczeniowe. Aktualny rozkład zajęć w każdym semestrze roku akademickiego jest udostępniany studentom (także w wersji na urządzenia mobilne) i pracownikom w systemie USOS w module Planista, co umożliwia łatwy dostęp do informacji o zajęciach. Moduł ten pozwala na przegląd rozkładu zajęć w układzie tygodniowym i semestralnym (w wersji mniej lub bardziej zaawansowanej – z szeregiem informacji typu: godzina rozpoczęcia i zakończenia zajęć, forma zajęć, numer grupy, nazwa przedmiotu, kod przedmiotu, nr sali, itp.). Plan zajęć można przeglądać w wersji HTML, powiększać, wydrukować. Stanowi to przejaw dostosowania do potrzeb wielu użytkowników ze specjalnymi potrzebami. W systemie USOS udostępniane są także informacje o dyżurach pracowników oraz zmiany w rozkładzie zajęć. Zgodnie z Regulaminem studiów (załącznik do Obwieszczenia nr 6/2022 Rektora z dnia 7 grudnia 2022 r.) szczegółowy rozkład i obsada kadrowa zajęć powinna być podawana do wiadomości studenta nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem semestru lub roku akademickiego (§ 12 ust. 6).

Formy zajęć oraz liczebność grup studenckich określone zostały w Zarządzeniu nr 24 Rektora z dnia 9 kwietnia 2020 r. w sprawie *liczebności grup studenckich*. Zgodnie z §1 Zarządzenia, zajęcia dydaktyczne w Uniwersytecie w Białymstoku prowadzone mogą być w formie: wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, zajęć terenowych, zajęć laboratoryjnych, lektoratów języków obcych, proseminariów i seminariów, zajęć prowadzonych w formie zdalnego nauczania. Aktualne liczebności grup zajęciowych są adekwatne do przewidzianej formy zajęć i umożliwiają prawidłową ich realizację.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zaprojektowane treści programowe oraz wykorzystane metody kształcenia na studiach I i II stopnia prowadzonych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach: nauki o zarządzaniu i jakości; ekonomia i finanse, co umożliwia studentom osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Program studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową we wskazanych dyscyplinach. Na kierunku poprawnie określono czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do

ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się. W programie studiów poprawnie zaplanowano sekwencję zajęć. W harmonogramie programu studiów dominują formy praktyczne realizacji zajęć, co zapewnia osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Program studiów umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Obejmuje on również zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego. Stosowane metody dydaktyczne są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się oraz umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Treści programowe przypisane do zajęć zawarte są w dostępnych dla studentów sylabusach. Organizacja procesu nauczania na studiach I i II stopnia prowadzonych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się, a czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Zajęcia dydaktyczne realizowane są w siedzibie Uczelni w formie bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów z wyjątkiem zajęć wykładowych (z wyłączeniem pierwszego i ostatniego wykładu) realizowanych na studiach niestacjonarnych w ramach kształcenia na odległość (zajęcia synchroniczne). Efekty uczenia się zakładane dla praktyk, treści programowe, wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy, kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

1. Rekomenduje się rozszerzenie programu studiów I i II stopnia przynajmniej o jedno zajęcia prowadzone w całości lub części w języku angielskim.

Zalecenia

-

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na kierunek na studia I i II stopnia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i bezstronne zapewniając kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Zasady rekrutacji na studia na kierunku zarządzanie określa przyjmowana co roku Uchwała Senatu w sprawie warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w danym roku akademickim. Zgodnie z jej zapisami w postępowaniu kwalifikacyjnym dla kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia na kierunku zarządzanie brane są pod uwagę wyniki egzaminu dojrzałości z następujących przedmiotów: geografia, historia, matematyka, wiedza o społeczeństwie. Szczegółowe zasady postępowania kwalifikacyjnego uwarunkowane zostały jednocześnie rodzajem dokumentów uprawniających do ubiegania się o przyjęcie na studia (nowa matura/stara matura/matura europejska itp.).

Przyjęte procedury umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się.

Osoba ubiegająca się o przyjęcie na studia II stopnia na kierunek zarządzanie musi legitymować się dyplomem ukończenia studiów co najmniej I stopnia. Kryterium kwalifikacji stanowi ocena na dyplomie ukończenia studiów pierwszego stopnia (studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich) oraz średnia arytmetyczna ocen ze studiów. Kandydaci, którzy nie będą mieli w suplemencie do dyplomu (ukończonego kierunku studiów) następujących zajęć: podstawy zarządzania oraz marketing, będą zobowiązani do ich uzupełnienia w trakcie pierwszego roku studiów.

Rekrutacja kandydatów na studia I i II stopnia realizowana jest przez Internetową Rejestrację Kandydatów (IRK), na stronie internetowej Uczelni. Wszyscy kandydaci umieszczani są na liście rankingowej. O przyjęciu na studia decyduje pozycja na tej liście wynikająca z kryteriów rekrutacji oraz limitu miejsc na kierunku. Z przeprowadzonego postępowania w sprawie przyjęcia na studia w systemie IRK sporządzany jest protokół rekrutacyjny, zawierający listę wszystkich kandydatów w kolejności uzyskanych wyników (punktów). Od odmownej decyzji Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej w sprawach przyjęcia na studia na kierunek ekonomia służy odwołanie do Rektora, które kandydat może złożyć w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji na piśmie. Odwołanie powinno w szczególności zawierać wskazanie przepisów, które zostały naruszone wraz ze związanym uzasadnieniem zarzutów.

W warunkach rekrutacji na studia nie zostały uwzględnione informacje o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów. Na początku roku akademickiego dla pierwszych lat studiów Uczelnia realizuje szkolenia dla studentów przygotowujące do udziału w zajęciach prowadzonych m.in. w trybie kształcenia na odległość, brak jest jednak tej informacji z punktu widzenia kandydata na studia. Informacje te powinny zostać uwzględnione w ramach procedury rekrutacyjnej, biorąc pod uwagę fakt prowadzenia części zajęć wykładowych na studiach niestacjonarnych w trybie zdalnym synchronicznym.

Obowiązujące na kierunku warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów kierunku. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zostały określone w §27 Regulaminie studiów (Obwieszczenie nr 6/2022 Rektora z dnia 7 grudnia 2022 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Uchwały nr 2424 Senatu z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie Regulaminu studiów Uniwersytetu w Białymstoku). Student innej szkoły wyższej, w tym również zagranicznej może ubiegać się o przyjęcie na studia prowadzone przez Uniwersytet w Białymstoku po ukończeniu pierwszego roku studiów, pod warunkiem, że wypełnił wszystkie obowiązki wynikające z przepisów obowiązujących w poprzedniej uczelni. Warunkiem przeniesienia zajęć zaliczonych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się (wcześniej kształcenia). Rozstrzygnięcie w tej sprawie podejmuje dziekan, a w przypadku studentów cudzoziemców na wniosek

dziekana - rektor. Studentowi przenoszącemu zajęcia zaliczone w innej jednostce organizacyjnej uczelni macierzystej lub w innej uczelni, w tym zagranicznej, przypisuje się taką samą liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się, uzyskiwanym w ramach programu studiów dla zajęć na danym kierunku studiów Uniwersytetu w Białymstoku, na który przenosi się student. Natomiast, warunkiem przeniesienia zajęć zaliczonych w innej jednostce organizacyjnej uczelni macierzystej albo poza uczelnią macierzystą, w tym w uczelni zagranicznej, w miejsce punktów przypisanych zajęciom określonym w planie studiów jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się. Rozstrzygnięcie w tej sprawie podejmuje dziekan, a w przypadku studentów cudzoziemców decyzję administracyjną podejmuje rektor, po zasięgnięciu opinii dziekana. W przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy efektami uczenia się osiągniętymi podczas realizacji dotychczas obowiązującego studenta programu studiów, a efektami uczenia się określonymi dla kierunku, profilu i poziomu studiów, na którym student będzie kontynuował kształcenie, Dziekan wydaje rozstrzygnięcie o przyjęciu, określa warunki, termin i sposób uzupełnienia różnic programowych. Dziekan ustala wykaz zajęć równoważnych realizowanych w uczelni, z której przenosi się student wraz z określeniem liczby punktów ECTS przyznanej tym zajęciom.

Obowiązujące na kierunku warunki i procedury potwierdzania efektów uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów reguluje Uchwała nr 2541 Senatu z dnia 13 września 2019 r. w sprawie *określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie w Białymstoku*. Potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem edukacji formalnej weryfikuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne studenta w celu zaliczenia określonych przedmiotów (wraz z przypisanymi do nich efektami uczenia się oraz liczbą punktów ECTS), przewidzianych w programie studiów określonego kierunku. Uniwersytet może także potwierdzić efekty uczenia się uzyskane poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku. Zgodnie z zapisami Uchwały nr 2541 Senatu z dnia 13 września 2019 r. (§ 3) w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów. Potwierdzanie efektów uczenia się odbywa się na pisemny wniosek złożony przez kandydata. Wniosek musi zawierać informacje o kierunku studiów, poziomie kształcenia oraz zajęciach, z którymi związane są efekty uczenia się, o których potwierdzenie ubiega się kandydat (§ 4 Uchwały nr 2541 Senatu z dnia 13 września 2019 r.).

Funkcjonujące na kierunku zasady i procedury dyplomowania zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przewidzianych na zakończenie studiów. Zostały określone w Regulaminie studiów obowiązującym od dnia 1 października 2019 r. wprowadzonym uchwałą nr 2424 Senatu z dnia 22 maja 2019 r. (tekst jednolity: Obwieszczenie nr 6/2022 Rektora z dnia 7 grudnia 2022 r.), a także w przepisach szczegółowych zawartych w: (1) Zarządzeniu nr 3 Rektora z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie zasad weryfikacji pisemnych prac dyplomowych w ramach obowiązujących w Uniwersytecie w Białymstoku procedur antyplagiatowych (wcześniej Zarządzenie nr 3 Rektora z 22 stycznia 2016 r.); (2) Zarządzeniu nr 2 Rektora z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie elektronicznego archiwizowania prac dyplomowych (wcześniej Zarządzenie nr 2 Rektora z 22 stycznia 2016 r.); (3) Uchwałą Nr 21/2021 Rady Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 14 kwietnia 2021 r. w sprawie *wymogów merytorycznych w pracach dyplomowych na studiach I i II stopnia w Instytucie Zarządzania UwB obowiązujących od roku akademickiego 2020/2021*; (4) Uchwałą Nr 33/2022 Rady Instytutu Zarządzania z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie *sposobu zatwierdzania tematu prac dyplomowych oraz warunków dokonywania zmian w temacie prac dyplomowych od roku akademickiego 2022/2023*. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:

- zaliczenie objętych programem studiów przedmiotów i zdanie obowiązujących egzaminów oraz spełnienie innych wymagań przewidzianych programem studiów, a tym samym uzyskanie

wszystkich efektów uczenia się określonych w programie studiów i wymaganej liczby punktów ECTS,

- złożenie pracy dyplomowej najpóźniej do końca sesji głównej (Dziekan może przedłużyć termin złożenia pracy dyplomowej do końca sesji poprawkowej), a także zamieszczenie jej w Archiwum Prac Dyplomowych (APD) zgodnie z obowiązującymi wymogami (<https://wz.uwb.edu.pl/student/procedura-dyplomowania/zlozenie-dokumentow>),
- uzyskanie pozytywnego wyniku weryfikacji pracy dyplomowej pod kątem prawdopodobieństwa popełnienia plagiatu na podstawie raportu z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego – JSA (od roku akademickiego 2018/2019), w latach wcześniejszych Otwartego Systemu Antyplagiatowego – OSA,
- uzyskanie pozytywnych ocen z pracy dyplomowej (promotora i recenzenta).

Egzamin dyplomowy odbywa się przed powołaną przez Dziekana Wydziału komisją w terminie wyznaczonym przez Dziekana. Egzamin dyplomowy powinien odbyć się w terminie nieprzekraczającym 30 dni od daty złożenia pracy. Ostateczny wynik studiów wylicza się jako sumę: 0,7 średniej arytmetycznej ocen uzyskanych przez studenta z egzaminów i zaliczeń objętych programem studiów z uwzględnieniem ocen niedostatecznych, z zastrzeżeniem, że uwzględnia się ocenę z egzaminu komisyjnego; 0,2 oceny pracy dyplomowej; 0,1 oceny egzaminu dyplomowego. W dyplomie ukończenia studiów wyższych wpisuje się ostateczny wynik studiów zgodnie z zasadą: do 3,40 – dostateczny; od 3,41 do 3,80 – dostateczny plus; od 3,81 do 4,20 – dobry; od 4,21 do 4,60 – dobry plus; od 4,61 do 5,00 – bardzo dobry. Komisja egzaminacyjna może podwyższyć ocenę o pół stopnia (0,5), jeżeli student uzyskał z pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego oceny bardzo dobre.

Prace dyplomowe przygotowywane przez studentów kierunku zarządzanie muszą spełniać określone wymogi formalne określone w Uchwale Nr 21/2021 Rady Instytutu Zarządzania z dnia 14 kwietnia 2021 r. *w sprawie wymogów merytorycznych w pracach dyplomowych na studiach I i II stopnia w Instytucie Zarządzania UWB obowiązujących od roku akademickiego 2020/2021*; Uchwale Nr 33/2022 Rady Instytutu Zarządzania z dnia 6 lipca 2022 r. *w sprawie sposobu zatwierdzania tematu prac dyplomowych oraz warunków dokonywania zmian w temacie prac dyplomowych od roku akademickiego 2022/2023*. Na stronie wydziału udostępnione są pliki: "szablon pracy dyplomowej"; "wymogi edytorskie". Tematyka prac dyplomowych wynika przede wszystkim ze specjalizacji realizowanych na kierunku zarządzanie. Specjalizacja odzwierciedla zainteresowania studentów, jak również pokrywa się ze zidentyfikowanymi potrzebami praktyki gospodarczej, a także kompetencjami badawczymi i zainteresowaniami naukowymi nauczycieli prowadzących seminaria. Ostateczny temat pracy jest wypracowany na bazie współpracy studenta z promotorem. Następnie wszystkie tematy prac są akceptowane przez dziekana. Ostateczny wykaz tematów prac dyplomowych wraz z nazwiskami promotorów zatwierdza dziekan. Prace dyplomowe podlegają ocenie promotora oraz recenzenta. Wybór recenzenta dokonywany jest przez dziekana spośród pracowników spoza zakładu, w którym zatrudniony jest promotor. Recenzje sporządzane są na formularzu recenzji zawartym w Archiwum Prac Dyplomowych (APD), której struktura wymaga odniesienia się przez osoby sporządzające recenzje do istotnych merytorycznie i formalnie elementów pracy licencjackiej lub magisterskiej. Po zatwierdzeniu recenzji przez promotora i recenzenta studenci mają możliwość zapoznania się z ich treścią w systemie APD, co jest istotne z punktu widzenia doskonalenia warsztatu naukowego.

Egzamin dyplomowy zarówno na studiach I stopnia, jak i II stopnia przeprowadzany jest w formie ustnej. W części pierwszej student dokonuje krótkiej prezentacji podjętego problemu badawczego, celu pracy, jej zakresu i uzyskanych rezultatów oraz odpowiada na pytanie komisji dotyczące przedmiotu pracy dyplomowej. W drugiej części egzaminu student losuje dwa pytania: pytanie z listy – *zestaw pytań ogólnych* dla danego kierunku studiów oraz pytanie z listy *zestaw pytań specjalizacyjnych* dla danej specjalizacji, na której student realizował program studiów. Komisja egzaminacyjna w trakcie egzaminu

może formułować dodatkowe pytania. Z każdej części egzaminu dyplomowego komisja wystawia ocenę, a wynik ogólny egzaminu ustala się na podstawie ocen otrzymanych z poszczególnych części egzaminu. W skład komisji przeprowadzającej ustny egzamin dyplomowy wchodzi promotor i recenzent. Komisji przewodniczy dziekan, prodziekan lub upoważniony przez dziekana nauczyciel akademicki.

Obowiązujące na kierunku ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania, w tym metody stosowane w procesie nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji i oceniania efektów uczenia się. Dają one możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen oraz określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. Zasady ogólne sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się określa Regulamin studiów. Za sprawdzanie i ocenę stopnia osiągania efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć odpowiada prowadzący. Musi on na pierwszych zajęciach przedstawić sylabus dla zajęć ze szczególnym uwzględnieniem efektów uczenia się dla zajęć, metod weryfikacji ich osiągnięcia oraz zasad oceniania.

Podstawowymi elementami składającymi się na system weryfikacji efektów uczenia się są:

- zaliczenie przedmiotu - warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na obowiązkowych zajęciach, terminowe uzyskanie zaliczenia zajęć (z oceną liczbową) i końcowe zaliczenie przedmiotu,
- egzaminy - najczęściej formą weryfikacji efektów uczenia się jest egzamin, poprzedzony uzyskaniem zaliczenia z ćwiczeń z nauczanego przedmiotu. Na ogół przeprowadzane są egzaminy pisemne z pytaniami testowymi. Niektóre egzaminy zawierają pytania otwarte. W nielicznych przypadkach odbywa się egzamin ustny. Przy ocenianiu egzaminów stosowana jest sześciostopniowa skala ocen (od 2 do 5, z ocenami 3,5 i 4,5);
- zaliczenie ćwiczeń - podstawą tego zaliczenia jest weryfikacja przypisanych do danej formy zajęć efektów poprzez: końcowy sprawdzian zaliczeniowy (kolokwium) lub kilka sprawdzianów/testów cząstkowych, przeprowadzonych w trakcie semestru. Niekiedy warunkiem uzyskania zaliczenia jest również zdobycie odpowiedniej liczby punktów za aktywność podczas zajęć, przygotowanie pisemnego opracowania w formie referatu lub projektu, bądź też wygłoszenie prezentacji, opracowanie case study w grupach lub indywidualnie.

Ocena wystawiana w ramach zaliczenia zajęć i egzaminu jest wpisywana do systemu USOS. Ocenione prace pisemne (referaty, sprawdziany, prace egzaminacyjne itp.) na życzenie studenta są udostępniane do wglądu. Możliwości poprawy wynikają z przepisów Regulaminu Studiów. Student ma zagwarantowaną możliwość jednokrotnego poprawienia kolokwium lub egzaminu, z którego otrzymał ocenę niedostateczną.

Proces sprawdzania i oceniania stopnia osiągania założonych efektów uczenia się w pełnym cyklu kształcenia na kierunku jest procesem kilkustopniowym i składa się z działań podejmowanych przez Radę Wydziału, Komisję Dydaktyczną, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, a także koordynatorów i prowadzących odpowiedzialnych za poszczególne przedmioty. W procesie tworzenia, sprawdzania i oceny efektów uczenia się, a tym samym programów studiów, stosuje się matryce efektów uczenia się, analizę wyników osiąganych przez studentów, metody oceny pracy studenta, ankiety studenckie i ankietę absolwentów. Weryfikacja efektów przeprowadzana jest również w oparciu o opinie absolwentów, którzy zakończyli studia na Wydziale i rozpoczęli pracę zawodową, dzięki temu mogą dzielić się swoimi doświadczeniami wskazując na efekty, których osiągnięcie ma największe

znaczenie dla dalszego ich rozwoju zawodowego. W działaniach tych biorą więc udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzeni.

Sposób rozwiązywania sytuacji konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się reguluje Regulamin studiów. Zgodnie z jego zapisami w ciągu 7 dni od daty przeprowadzenia zaliczenia/egzaminu student, który zgłasza umotywowane zastrzeżenia co do formy, trybu lub przebiegu zaliczenia/egzaminu, ma prawo złożyć wniosek o przeprowadzenie zaliczenia/egzaminu komisyjnego. W przypadku uznania zasadności wniosku dziekan decyduje o:

- dopuszczeniu do ustnego zaliczenia/egzaminu komisyjnego – w odniesieniu do zaliczenia/egzaminu ustnego,
- komisyjnym zweryfikowaniu oceny pracy – w odniesieniu do zaliczenia/egzaminu pisemnego.

Możliwość komisyjnego zdawania egzaminów i zaliczania zajęć ma na celu zagwarantowanie obiektywności procesu wystawiania ocen studentom, w przypadku wystąpienia wątpliwości dotyczących bezstronności egzaminatorów lub osób prowadzących zajęcia.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się możliwe do zastosowania w procesie nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów. Obecnie na kierunku weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w siedzibie Uczelni, jednak posiadana przez Uniwersytet w Białymstoku infrastruktura informatyczna gwarantuje poprawność procesu weryfikacji efektów uczenia się w sytuacji konieczności jego realizacji w kształceniu zdalnym. Zasady dotyczące wykorzystywanych metod i technik w kształceniu zdalnym, wsparcia merytorycznego i technicznego regulują stosowne przepisy wewnętrzne Uczelni.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania, w tym metody stosowane w procesie nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się określono w programie studiów oraz szczegółowo w sylabusach do poszczególnych zajęć. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy sprawdzane są najczęściej w czasie egzaminu ustnego lub pisemnego. W przypadku części przedmiotów w ramach wykładu przeprowadzana jest też dyskusja sprawdzająca osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych sprawdzane są najczęściej na ćwiczeniach za pomocą wielu różnych form. Do najczęściej stosowanych należą: kolokwium pisemne, projekt pisemny, projekt przygotowany w formie prezentacji multimedialnej, udział w dyskusji, studia przypadku, referaty, zadania grupowe i indywidualne, aktywność na zajęciach, prace domowe, analiza przykładów praktycznych.

Przykładowe metody weryfikacji kluczowych z punktu widzenia dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse efektów uczenia się na studiach I stopnia są następujące:

- w zakresie wiedzy: (student) posiada w zaawansowanym stopniu wiedzę o zasadach funkcjonowania organizacji oraz procesach zmian zachodzących w ich strukturach oraz czynnikach determinujących przyczyny, przebieg, skalę i konsekwencje tych zmian – rozwiązywanie zadań, analiza studium przypadku, przygotowanie prezentacji,
- w zakresie umiejętności: potrafi pozyskiwać dane do analizowania i prognozowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych (w tym: gospodarczych, prawnych, kulturowych, politycznych) oraz do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi w zakresie dyscypliny nauk o zarządzaniu m.in. poprzez zastosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, statystycznych oraz technologii informacyjnych – dyskusja w grupach, rozwiązywanie problemów - praca w grupach zadaniowych, projekt pisemny,

- w zakresie kompetencji społecznych: jest przygotowany do udziału w opracowywaniu projektów społecznych uwzględniając aspekty prawne i ekonomiczne – rozwiązywanie przykładów praktycznych, studia przypadków (case studies).

Z kolei przykładowe metody weryfikacji kluczowych z punktu widzenia dyscyplin nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse efektów uczenia się na studiach II stopnia są następujące:

- w zakresie wiedzy: (student) posiada pogłębioną wiedzę o wybranych relacjach zachodzących między organizacjami w skali krajowej i międzynarodowej oraz międzykulturowej – egzamin,
- w zakresie umiejętności: potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych, formułować własne opinie na temat przyczyny i przebiegu procesów i zjawisk społecznych oraz stawiać proste hipotezy badawcze, w zakresie dyscypliny nauk o zarządzaniu i je weryfikować – studium przypadku,
- w zakresie kompetencji społecznych: (student) ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego ze względu na dynamikę procesów rynkowych i społecznych zachodzących w świecie; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób – aktywność na zajęciach, odpowiedzi ustne.

Metody weryfikacji i oceny osiągniętych przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość: (1) zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się; (2) umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

Założone efekty uczenia się w ramach umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 na studiach I stopnia, a w przypadku studiów II stopnia B2+, weryfikowane są podczas lektoratów przy wykorzystaniu takich metod jak: prezentacje, prace pisemne, kolokwia/ kartkówki, wypowiedzi ustne, ocena aktywności na zajęciach.

Zgodnie z Regulaminem studiów (§ 23) uzyskanie przynajmniej 51% punktów możliwych do zdobycia w trakcie zaliczeń i egzaminów pozwala uznać, że student opanował w sposób dostateczny efekty uczenia się założone dla przedmiotu. Szczegółowy opis metod stosowanych do sprawdzania i oceniania każdego efektu uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zawierają sylabusy przedmiotów.

Osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się uwidocznione jest w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów oraz prac dyplomowych. Dokumentowanie efektów uczenia się osiąganych przez studentów w ramach kierunku odbywa się na następujących poziomach:

- system USOS, w ramach którego dokumentowane są oceny studentów i który umożliwia przechowywanie i archiwizowanie protokołów egzaminów i zaliczeń z poszczególnych przedmiotów,
- przechowywanie dokumentacji dotyczącej osiągania przez studentów efektów uczenia się przez nauczycieli akademickich (w tym prac egzaminacyjnych, kolokwiów, wypracowań, referatów, projektów, prac domowych, list obecności i list dotyczących aktywności studentów), okres przechowywania dokumentacji – 1 rok po przeprowadzeniu egzaminu/zaliczenia.

Dokonany przegląd prac etapowych (egzaminów, projektów, prac zaliczeniowych) oraz dyplomowych potwierdził, że ich rodzaj, forma, tematyka i metodyka oraz stawiane im wymagania są w większości dostosowane do poziomu i profilu studiów, efektów uczenia się oraz dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, jakie są przygotowywane przez studentów na kierunku, zasadniczo odpowiadają potrzebom skutecznej

weryfikacji założonych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Dobór rodzajów, tematyki i metodyki prac etapowych i egzaminacyjnych, a także projektów uzależniony jest od rodzaju prowadzonych zajęć (wykłady, ćwiczenia, lektoraty) i jest adekwatny do przypisanych danym zajęciom treści programowych. Prace etapowe, jakie studenci realizują w ramach poszczególnych zajęć to przede wszystkim: sprawdziany i testy, zadania indywidualne i grupowe, w tym przeprowadzone przy wykorzystaniu narzędzi informatycznych. Najczęściej stosowaną formą oceny studenta jest egzamin, poprzedzony uzyskaniem zaliczenia ćwiczeń z nauczanego przedmiotu. Prace zaliczeniowe (kolokwia) i egzaminacyjne przyjmują z reguły formę testów (pytania zamknięte i otwarte), zadań problemowych oraz formę zestawów pytań otwartych/ opisowych w przypadku egzaminów ustnych.

Oceniane prace dyplomowe spełniały wymogi stawiane pracom licencjackim/magisterskim, a realizowane tematy były zgodne z efektami uczenia się dla kierunku oraz jego zakresem. W odniesieniu do części prac zdiagnozowano: weryfikowanie hipotez/ formułowanie wniosków na podstawie bardzo ograniczonych badań, niekiedy odnoszących się do jednego podmiotu; wykorzystanie bardzo skromnej literatury. Ponadto stosunkowo powszechnym zjawiskiem jest brak lub niewystarczające uzasadnienie oceny w recenzjach prac dyplomowych. Ocena merytoryczna pracy ograniczała się do ogólnej charakterystyki rozdziałów.

Monitorowanie karier zawodowych absolwentów studiów wyższych prowadzi Biuro Karier we współpracy z wydziałem. Przeprowadza ono badania ankietowe dotyczące losów absolwentów UwB, w tym Wydziału Zarządzania, które uwzględnia ocenę odbytych studiów. Badanie ma na celu dostosowanie kierunków studiów i programów studiów do potrzeb rynku pracy. Ponadto badanie stanowi narzędzie pozwalające na: (1) zweryfikowanie stopnia w jakim studia na Uniwersytecie w Białymstoku przygotowują studentów do wejścia na rynek pracy; (2) ustalenie stopnia teoretycznego oraz praktycznego przygotowania, a także wskazanie na elementy, które należy zmienić w celu ułatwienia startu zawodowego; (3) zweryfikowanie czy program studiów, a przez to umiejętności absolwentów, spełniają oczekiwania przyszłych pracodawców; (4) ustalenie, czy kierunek studiów realizowany na wydziale pozwala na rozwój zainteresowań studentów (5) stworzenie podstaw do weryfikacji programów studiów.

Opracowane przez Biuro Karier raporty są przedmiotem analizy Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Rady Wydziału. Opracowane na tej podstawie wnioski wraz z rekomendacjami zamieszczane są w corocznie opracowywanym przez Wydziałowy Zespół *Sprawozdania z działania systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Zarządzania*. Ponad połowa respondentów potwierdza, że gdyby miała wybierać, raz jeszcze podjęłaby naukę na kierunku zarządzanie na UwB. W badaniach absolwentów wysoko oceniana jest nabywanie bardzo cenionych obecnie kompetencji, jakie są kompetencje interpersonalne. Absolwenci po 3 latach od ukończenia studiów dużo lepiej oceniają skończony kierunek, niż studenci po 1 roku od ukończenia studiów.

Skuteczność osiągania założonych efektów uczenia się przejawia się również w ramach naukowej aktywności studentów. Działalność w tym obszarze jest bardzo ograniczona i wymaga zintensyfikowania ze strony władz wydziału. Tylko troje studentów są autorami publikacji naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Są to następujące publikacje:

- "TikTok jako kanał komunikacji marketingowej młodych ludzi", Akademia Zarządzania – 7(2)/2023
- <https://pbc.biaman.pl/publication/69532> lub <https://pbc.biaman.pl/dlibra/publication/69532/edition/67577/content> s. 85-99,
- "Regulacja dotyczące pracy zdalnej w polskim kodeksie pracy jako konsekwencja zmiany trendu w modelu pracy w przedsiębiorstwach spowodowana COVID-19" Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia posiada formalnie przyjęte i opublikowane, przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia I i II stopnia. Opracowany system weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w osiąganiu założonych efektów uczenia się oraz ich wiarygodną ocenę. Jego opis dostępny jest na poziomie programu studiów oraz szczegółowo na poziomie sylabusów do przedmiotów. Istotny element procesu weryfikacji osiąganych efektów na kierunku stanowi proces dyplomowania, w ramach którego student jest zobligowany napisać pracę dyplomową (odpowiednio pracę licencjacką w przypadku studiów I stopnia oraz pracę magisterską w przypadku studiów II stopnia) oraz zdać egzamin dyplomowy. Oceniane prace dyplomowe spełniały wymogi stawiane pracom licencjackim/magisterskim, a realizowane tematy były zgodne z efektami uczenia się dla kierunku oraz jego zakresem. Przyjęte i stosowane na kierunku metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania studenta do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Osiągnięte przez studentów efekty uczenia się uwidocznione są w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych, a rodzaj, forma, tematyka i metodyka tych prac są dostosowane do poziomu i profilu kierunku studiów. Weryfikacja osiąganych efektów uczenia się oparta jest również o badanie ścieżki kariery zawodowej absolwentów. Uczelnia zapewnia studentom możliwość uczestnictwa w działalności badawczej. Studenci kierunku są również autorami kilku publikacji naukowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

1. Rekomenduje się uzupełnienie informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów oraz wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość już na etapie procesu rekrutacji.
2. Rekomenduje się podjęcie działań mających na celu zwiększenie zaangażowania studentów w pracach: (1) w ramach kół naukowych; (2) z otoczeniem społeczno-gospodarczym w ramach realizacji badań prowadzonych na rzecz praktyki; (3) związanych z organizacją konferencji i warsztatów naukowych oraz popularnonaukowych.
3. Rekomenduje się zamieszczanie w recenzjach prac dyplomowych uzasadnienia wystawionej przez opiekuna/ recenzenta oceny, tak aby autor pracy miał czytelny przekaz, co wpłynęło na wystawienie oceny 5.0 lub obniżenia do poziomu 4.5; 4.0; 3.5; 3.0.

Zalecenia

-

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadra akademicka realizująca program studiów na kierunku liczy 73 nauczycieli akademickich. Wśród osób prowadzących zajęcia znajduje się 2 profesorów tytularnych, 14 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 40 doktorów, 20 magistrów i 1 praktyk gospodarczy z tytułem zawodowym licencjata. Struktura kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe) oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów (528) umożliwiającą prawidłową realizację zajęć. Relacja ta wynosi 1:7.

Wśród wymienionych 73 wykładowców jest 15 pracowników Wydziału Zarządzania, w tym 13 pracowników badawczo-dydaktycznych oraz 2 pracowników dydaktycznych. Struktura kadry Wydziału Zarządzania przedstawia się następująco: doktorzy habilitowani, profesorowie uczelni – 4, adiunkci ze stopniem naukowym doktora – 7, asystenci z tytułem zawodowym magistra – 4.

Pozostała część kadry realizującej kształcenie wywodzi się z innych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu w Białymstoku, takich jak: Wydział Ekonomii i Finansów (wykładowcy prowadzący zajęcia z przedmiotów ekonomicznych i finansowych, statystycznych) Wydziału Prawa (wykładowcy realizujący zajęcia prawnicze), Studium Praktycznej Nauki Języka (lektorzy), Wydział Nauk o Edukacji (wykładowcy prowadzący zajęcia z zakresu psychologii), Wydział Socjologii (wykładowcy prowadzący przedmioty socjologiczne) oraz praktycy gospodarczy realizujący niektóre zajęcia.

Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów wynosi na studiach stacjonarnych I stopnia 2055 godzin i na studiach stacjonarnych II stopnia 985 godzin. Zdecydowaną większość z nich prowadzą nauczyciele akademicy zatrudnieni w ramach umowy o pracę. Odsetek ten wynosi:

- studia I stopnia stacjonarne - 84,53%
- studia II stopnia stacjonarne - 98,80%
- studia I stopnia niestacjonarne - 79,36%
- studia II stopnia stacjonarne - 100,00%

Tym samym Uczelnia spełnia wymagania określone w art. 73 ust. 2 pkt.1 ustawy, zgodnie z którym ponad 75% ogółu godzin zajęć dydaktycznych określonych w programie studiów stacjonarnych na profilu ogólnoakademickim, wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich, powinni prowadzić nauczyciele akademicy zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Stwierdzono, że liczba pełnoetatowych pracowników badawczo-dydaktycznych oraz zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych jest wystarczająca dla realizacji zakładanych efektów uczenia się. Na kierunki kształci się łącznie 528 studentów, w tym 326 na studiach stacjonarnych i 202 na studiach niestacjonarnych. Warto w tym miejscu dodać, że kształcenie na kierunku posiada 24-letnią tradycję. Kierunek ten został uruchomiony na ówczesnym Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu w Białymstoku w roku 2000. W chwili obecnej Wydział Zarządzania, który powstał 28 września 2023 roku tworzą dwa Zakłady: Zakład Zarządzania Strategicznego oraz Zakład Zarządzania Operacyjnego.

Nauczyciele akademicy posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy i praktyczne doświadczenie zawodowe w zakresie dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek studiów. Są nimi przede wszystkim nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse. Publikacje

pracowników Wydziału Zarządzania w latach 2017-2023 obejmują łącznie 129 pozycji, w tym 14 monografii naukowych, 67 artykułów naukowych, 43 rozdziały w monografiach naukowych, 5 redakcji monografii naukowych. Wykładowcy Wydziału Zarządzania legitymują się publikacjami w czasopismach wysoko punktowanych takich jak: *Energies* (140 pkt.), *Studies in Logic, Grammar and Rhetoric* (140 pkt.), *Central European Management Journal* (100 pkt.), *Applied Sciences-Basel* (100 pkt.), *European Research Studies Journal* (100 pkt.), *Studia Sieci Uniwersytetów Pogranicza* (100 pkt.), *Miesięcznik Marketing i Rynek* (100 pkt.).

Uniwersytetowi w Białymstoku przyznano kategorię naukową B w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Rekomenduje się podjęcie bardziej skutecznych działań w celu zdobycia wyższej kategorii naukowej podczas następnej parametryzacji jednostek naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Kwalifikacje naukowe, doświadczenie zawodowe oraz kwalifikacje dydaktyczne pracowników prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie odpowiadają wymaganiom wynikającym z programów kształcenia. Zespół dydaktyczny stanowią pracownicy o różnorodnych kompetencjach, którzy uzupełniają się tak, by ich kwalifikacje odpowiadały potrzebom wynikającym z opisu efektów uczenia się. Główne obszary badawcze kadry akademickiej zaangażowanej w proces kształcenia to:

- przywództwo w biznesie,
- modelowanie biznesu,
- zrównoważony rozwój środowiska,
- społeczna odpowiedzialność biznesu,
- zarządzanie administracją i samorządem terytorialnym,
- klastry i zarządzanie kompetencjami relacyjnymi w klastrach,
- wpływ struktur klastrowych na konkurencyjność przedsiębiorstw,
- rozwój lokalny i regionalny,
- zarządzanie innowacjami i transferem technologii,
- systemy wspomagania decyzji zarządczych,
- symulacja podejmowania decyzji z zastosowaniem teorii chaosu deterministycznego,
- prognozowanie gospodarcze w przedsiębiorstwie,
- nowoczesne technologie informacyjne i ich wpływ na funkcjonowanie podmiotów gospodarczych,
- zarządzaniem kosztami we współczesnym przedsiębiorstwie,
- zarządzanie własnością intelektualną,
- zarządzanie zasobami ludzkimi i karierą zawodową pracownika,
- marketing w handlu,
- marketing partnerski,
- marketing terytorialny,
- ocena efektywności funduszy inwestycyjnych,
- ekonomia międzynarodowa,
- handel zagraniczny, bezpośrednie inwestycje zagraniczne,
- współpraca transgraniczna,
- bezpieczeństwo ekonomiczne i energetyczne,
- instytucjonalne i strukturalne aspekty rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich,
- struktury organizacyjne i formy prawne funkcjonowania opieki zdrowotnej,
- modele outsourcingowego wykorzystywanego w gospodarce odpadami komunalnymi.

Zespołowi oceniającemu PKA udostępniono wykaz 15 grantów, ekspertyz oraz badań zrealizowanych na rzecz przedsiębiorców przez kadre akademicką Wydziału Zarządzania w ostatnim sześcioleciu.

W latach 2017-2023 pracownicy Wydziału Zarządzania zrealizowali 2 projekty finansowane ze środków takich instytucji jak Narodowe Centrum Nauki (PRELUDIUM 9) i Ministerstwo Edukacji i Nauki (Doskonała Nauka). Były to w kolejności: „Transfer technologii a przewaga konkurencyjna przedsiębiorstw w Polsce” oraz „Wyzwania w zarządzaniu w obliczu gospodarki 4.0”. Ponadto rezultaty pracy naukowej nauczyciele akademicki prezentują podczas licznych konferencji naukowych, zarówno krajowych jak i zagranicznych. Zespołowi oceniającemu PKA udostępniono wykaz tych konferencji.

Zajęcia na kierunku prowadzą osoby, które oprócz publikacji naukowych legitymują się doświadczeniem w biznesie, administracji samorządowej oraz współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym. W ubiegłym roku akademickim w ramach umowy cywilnoprawnej zatrudniono 2 praktyków. Pierwszy z nich to Regionalny Kierownik Sprzedaży w międzynarodowej korporacji Pilkington, który poprowadził połowę zajęć ćwiczeniowych z przedmiotu zarządzanie działem sprzedaży. Druga część ćwiczeń była realizowana przez wykładowcę akademickiego, co zapewniło odpowiednie przygotowanie teoretyczne, ale również praktyczne studentów. Kolejnym praktykiem sfery biznesowej była Pani Prezes firmy Jazon, która w takiej samej formie jak opisana powyżej prowadziła zajęcia z przedmiotu zarządzanie łańcuchem dostaw. Władze Wydziału dokładają znaczących starań, aby studenci mieli możliwość spotykania się z przedstawicielami organizacji i przedsiębiorstw. Przedstawiciele ci są zapraszani zarówno na konferencje, jak i seminaria oraz inne okolicznościowe spotkania.

W obsadzie zajęć zapewniona jest zgodność dorobku naukowego osoby prowadzącej z zakresem merytorycznym zajęć w dyscyplinie, z którą ten przedmiot jest związany, jak również doświadczenie dydaktyczne wykładowcy. Pewnym niedociągnięciem jest nieuwzględnianie w sylabusie przedmiotu (w niektórych przypadkach) dorobku osoby prowadzącej zajęcia, a także brak pozycji obcojęzycznych. Prowadzenie proseminarium i seminarium dyplomowego powierzane jest osobom z co najmniej stopniem naukowym doktora, posiadającym dorobek naukowy związany z zakresem kształcenia na kierunku, w tym z publikacjami własnych wyników badań, co jest istotne w związku z koniecznością wyposażania studentów na profilu ogólnoakademickim w kompetencje badawcze. Zespołowi oceniającemu PKA udostępniono wykazy promotorów prac magisterskich i licencjackich. Wynika z nich, iż z reguły liczba seminarzystów w danej grupie seminaryjnej zawiera się w przedziale od 8 do 12. Na Wydziale Zarządzania stosowane są prawidłowe zasady powierzania opieki naukowej nad dyplomantami.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają kompetencje dydaktyczne, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiające prawidłową realizację zajęć.

Kwalifikacje kadry realizującej program studiów są także adekwatne do wymagań wynikających z obowiązujących standardów i specyfiki przedmiotów. Za obsadę poszczególnych zajęć odpowiadają Kierownicy Zakładów w porozumieniu z Dziekanem, którzy biorą pod uwagę przede wszystkim zainteresowania naukowe oraz dorobek naukowy i dydaktyczny pracowników. Istotnym aspektem doboru kadry jest powierzanie seminariów dyplomowych i innych zajęć związanych z nabywaniem przez studentów przygotowania do prowadzenia badań i kompetencji badawczych osobom legitymującym się doświadczeniem badawczym w dziedzinie wiodącej jaką są nauki społeczne i dyscyplinach nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse. Wykładowcom nie są powierzane zajęcia w nadmiernej liczbie godzin. Osobom z tytułem zawodowym magistra nie są powierzane wykłady z przedmiotów kształcenia ogólnego, ilościowych i kierunkowych.

Rozwój i doskonalenie kadry akademickiej oraz wdrożona polityka kadrowa to ważne cele Wydziału Zarządzania. Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny i

adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć. Polityka kadrowa opiera się na zapisach zawartych w następujących dokumentach:

- Statut Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 19 stycznia 2021 r.,
- Regulamin Pracy Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 17 stycznia 2020 r.,
- Regulamin okresowego oceniania nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 20 września 2019 r.
- Strategia Rozwoju Wydziału Ekonomii i Zarządzania na lata 2017-2021,
- Plan rozwoju kadry naukowej WEiZ na lata 2017-2020,
- Strategia Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku.

Na Wydziale Zarządzania obowiązuje transparentny system zatrudniania nauczycieli akademickich. Określono minimalne kryteria uzasadniające zatrudnienie nauczycieli akademickich, zróżnicowane dla poszczególnych grup pracowników (dydaktycznych, badawczych i badawczo-dydaktycznych) oraz stanowisk (profesora, profesora uczelni, adiunkta, asystenta). W stosowanym na Wydziale systemie zatrudniania uwzględnia się dorobek naukowy poszczególnych kandydatów, jak również doświadczenie dydaktyczne, a w przypadku innych osób - ich doświadczenie zawodowe w obszarze problematyki prowadzonych zajęć.

W ramach polityki kadrowej stosowany jest system oceny pracowników. Ocena pracowników prowadzona jest nie rzadziej niż raz na 4 lata (lub na wniosek Rektora) i odnosi się do trzech obszarów działalności, tj. naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego. Ocenę pozytywną otrzymuje pracownik, który uzyskał ocenę pozytywną we wszystkich ocenianych obszarach. Przy ocenie uwzględnia się ankiety studenckie, jeśli oceny dokonało co najmniej 25% studentów przypisanych do danych zajęć. Ocena okresowa pracowników dokonywana jest przez Wydziałową Komisję Oceniającą.

Ostatnia planowa ocena okresowa, wynikająca z uniwersyteckiego systemu ocen dla całego zespołu pracowników Wydziału, odbyła się 17 listopada 2021 r. oraz 6 grudnia 2021 r. Łącznie oceniono 12 pracowników (Dyrektora i Wicedyrektora Instytutu Zarządzania oceniała komisja uczelniana). W przypadku jednego pracownika ocena była negatywna. W latach 2022-2023 dokonano 3 kolejnych ocen dodatkowych wynikających z wniosków Dziekana. Wszystkie wskazane do oceny osoby uzyskały pozytywne noty. Oceny doraźne przeprowadzane są zawsze w przypadku zmian formy zatrudnienia, czy też w konsekwencji zgłaszanych przez studentów zastrzeżeń. Wszystkie oceny prowadzone są według jednolitej procedury i stałych kryteriów przyjętych w ramach systemu ocen Uczelni. Zespołowi ocenającemu zapewniono wgląd do powyższej dokumentacji z uwzględnieniem zasad RODO.

Wyniki okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych. Pracownicy zapoznają się z wynikami oceny, w tym z uwagami i sugestiami dotyczącymi poziomu merytorycznego prowadzonych zajęć. Władze dziekańskie systematycznie monitorują jakość nauczania oraz osiągnięcia naukowe pracowników Wydziału.

W ramach polityki kadrowej Wydziału przewidziany jest również system wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych, który obejmuje: udzielanie urlopów naukowych, dofinansowywanie ze środków Wydziału kosztów monografii naukowych i artykułów naukowych, a także uwzględnienie w systemie nagród wysiłków w zakresie ubiegania się o dofinansowanie projektów naukowych. Rektor może ponadto przyznać pracownikowi wynagrodzenie motywacyjne na okres jednego roku lub obniżyć pensum dydaktyczne. Założenia polityki kadrowej i wypracowane procedury sprzyjają rozwojowi kadry oraz stabilności zatrudnienia.

Na przestrzeni ostatnich 3 lat przeprowadzono łącznie 36 hospitacji przedmiotów. W roku akademickim 2023/2024 w semestrze zimowym przeprowadzono 5 hospitacji. W semestrze letnim

2023/2024 przewidziano kolejnych 6 hospitacji. Zespołowi oceniającemu udostępniono protokoły hospitacji zajęć dydaktycznych.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne są corocznie oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem na podstawie anonimowych ankiet w systemie USOS. Zespołowi oceniającemu PKA zapewniono, z uwzględnieniem zasad RODO, wgląd do ankiet studenckich dotyczących oceny prowadzenia zajęć przez wykładowców w roku akademickim 2022/2023. Generalnie noty wystawione wykładowcom przez studentów są wysokie, ale w niektórych przypadkach studenci podnosili kwestię potrzeby korekty sposobu prowadzenia zajęć, aby były one bardziej atrakcyjne. Zdarzały się również uwagi bardzo asertywne o wybitnie roszczeniowym charakterze.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Pracownicy oraz studenci Uczelni mają możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej. W ramach polityki kadrowej Uczelnia posiada narzędzia zapobiegania zjawiskom patologicznym i zapewnia pracownikom oraz studentom możliwość skutecznego rozpatrywania skarg i wniosków. Wśród aktów regulujących te kwestie znalazły się Zarządzenia nr 85 i 86 Rektora z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie planu równości płci oraz strategii działań na rzecz równości na lata 2022–2024 oraz wprowadzenia procedury przeciwdziałania dyskryminacji w Uniwersytecie w Białymstoku.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Liczba pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych prowadzących zajęcia na kierunku jest wystarczająca dla realizacji zakładanych efektów uczenia się. Jest to jednak w znacznej mierze kadra zatrudniona poza Wydziałem Zarządzania, który pilotuje oceniany kierunek studiów. Sytuacja taka dotyczy 58 spośród 73 nauczycieli akademickich realizujących program studiów I i II stopnia. Wynika z tego, że potencjał kadrowy Wydziału jest ograniczony ilościowo, co jest tym bardziej niekorzystne, że dostępność i skłonność wysokiej klasy pracowników naukowo-dydaktycznych do pracy na Wydziale Zarządzania są relatywnie niewielkie. Powyższy stan rzeczy niewątpliwie przekłada się na szanse i możliwości uzyskania korzystnej oceny w najbliższej parametryzacji w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w obszarach, do których przypisano efekty uczenia się dla kierunku, co umożliwia prawidłową realizację zajęć oraz przygotowanie studentów do udziału w badaniach naukowych. Do głównych kierunków badań realizowanych przez kadrę zaangażowaną w proces nauczania należy zaliczyć zarządzanie strategiczne w obliczu wyzwań Gospodarki 4.0 i Przemysłu 4.0, poszukiwanie luk kompetencyjnych, kompetencje przyszłości, kompetencje transferowalne w procesach zarządzania przedsiębiorstwami oraz procesami sprzedażowymi w XXI wieku. Do tego dochodzą elementy związane

z sieciowymi modelami biznesowymi, zarządzanie organizacjami sieciowymi, w tym klastrami, zarządzanie relacjami międzyorganizacyjnymi, CSR i inne obszary.

Kadra akademicka realizująca program na studiach I i II stopnia posiada wysokie kompetencje i doświadczenie praktyczne. Liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku, dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe kadry w pełni umożliwia prawidłową realizację procesu nauczania i odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim. Nauczyciele akademicy są wysoce zaangażowani w proces naukowy, dydaktyczny i organizacyjny. Polityka kadrowa prowadzona w Uczelni zapewnia właściwy dobór pracowników oraz zawiera transparentne procedury zatrudniania, motywowania, przeglądu i weryfikacji kadry. Uczelnia zapobiega działaniom nieetycznym i posiada procedury rozwiązywania konfliktów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

1. Rekomenduje się podjęcie bardziej skutecznych działań w celu zdobycia wyższej kategorii naukowej (niż obecna B) podczas następnej parametryzacji jednostek naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wydział Zarządzania zapewnia studentom kierunku i nauczycielom akademickim dobre warunki studiowania i przekazywania wiedzy. Wydział mieści się w historycznym budynku, który został zbudowany około roku 1857 przez Władysława Trębickiego, a później - na początku XX wieku - znacząco rozbudowany. Zajęcia dla studentów odbywają się w 14 salach dydaktycznych, w tym w auli, czterech salach wykładowych, siedmiu pracowniach ćwiczeniowych oraz dwóch pracowniach komputerowych. Sale te mają łącznie 895 miejsc siedzących (od 25 w pracowni komputerowej nr 133 - do 200 w auli Wydziału). Wszystkie sale zostały wyposażone w sprzęt multimedialny, tj. projektory, mikrofony stacjonarne i bezprzewodowe, nagłośnienie, komputery stacjonarne z oprogramowaniem biurowym oraz dostępem do Internetu bezprzewodowego.

Budynek Wydziału Zarządzania jest dostosowany pod względem architektonicznym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Przy głównym wejściu ułożone są dwa podjazdy. W 2010 r. w budynku zamontowano dźwig elektryczny osobowy typu ATLAS. Dla osób niedosłyszących zamontowano w jednej z sal wykładowych system nazywany pętlą indukcyjną. Ponadto na Wydziale znajduje się dodatkowo jedna przenośna pętla indukcyjna, która w razie potrzeby może być montowana w dowolnej sali. Drzwi opatrzone zostały informacjami w piśmie punktowym - tzw. alfabetem Braille'a. W 2022 r. strona internetowa Wydziału została dostosowana w standardzie WCAG 2.1 do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Od 2023 r. trwają prace nad modernizacją Serwisu Internetowego

Wydziału, która obejmuje również przystosowanie go do zaleceń WCAG 2.2. Zapewniona jest także zgodność infrastruktury dydaktycznej i naukowo-badawczej z przepisami BHP.

Reasumując, sale dydaktyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej i udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć.

Wydział Zarządzania dysponuje dwoma laboratoriami komputerowymi. Większe z nich posiada 45 oddzielnych stanowisk komputerowych, natomiast mniejsze – 25. Wszystkie stanowiska pracy wyposażone są w następujące programy:

- oprogramowanie biurowe (Office) - z użyciem programu odbywają się zajęcia z przedmiotu technologia informacyjna, Informatyczne systemy zarządzania, statystyka opisowa;
- oprogramowanie księgowo-biurowe (pakiet Symfonia) - z użyciem programu odbywają się zajęcia technologia informacyjna, informatyczne systemy zarządzania, zajęcia na studiach podyplomowych;
- oprogramowanie dla Audytorów ACL w wersji edukacyjnej – zajęcia na studiach podyplomowych
- PS Imago 9.0 - z użyciem programu odbywają się zajęcia z przedmiotu statystyka opisowa.

W poniższej tabeli zestawiono bardziej szczegółowe informacje na temat programów komputerowych wykorzystywanych do realizacji treści programowych w ramach poszczególnych zajęć.

L.p.	Nazwa oprogramowania	Zastosowanie
1.	ACL 14	Narzędzie wykorzystywane w obszarze kontroli i audytu w szczególności w organizacjach sektora publicznego. Umożliwia diagnozowanie różnych przypadków zaistnienia, których powinno być przez audytora uznane za stan niepożądany. Wspomaga proces kontroli i ułatwia analizę danych pod kątem ich integralności. Jest to narzędzie służące wykrywaniu błędów i oszustw, instrument ciągłego monitorowania i raportowania wyników. Pozwala na wszechstronną analizę i formułowanie wniosków i rekomendacji. Może być wykorzystywany do zajęć w ramach zarządzania procesami
2.	Project professional 2021	Ms Project może być wykorzystywany w sposób niekomercyjny, wyłącznie do działalności edukacyjnej studentów kierunku zarządzanie w ramach przedmiotu zarządzanie projektami. Jego celem jest wzbogacenie wiedzy i podniesienie umiejętności studentów w zakresie wykorzystania narzędzi do zarządzania projektami. W ramach programu będzie możliwość zaplanowania podstawowych elementów projektu (cele, zakres, czas, koszty, itp.) oraz zorganizowanie pracy zespołu projektowego.
3.	Płatnik 10.02.002	Program Płatnik umożliwia płatnikom składek tworzenie, weryfikację i wysyłanie do ZUS dokumentów ubezpieczeniowych. Program jest bezpłatny.
4.	PS IMAGO PRO 9.0	Jest to zintegrowane narzędzie służące do realizacji zadań z zakresu statystycznej analizy danych, raportowania, automatycznego przetwarzania danych, czy Business Intelligence. Jest to połączenie silnika analitycznego IBM SPSS Statistics z autorskimi narzędziami do tworzenia raportów i publikacji wyników.
5.	Statistica 13.3	Jest to pakiet statystyczny oparty na płatnej licencji dający szerokiej możliwości realizacji analizy statystycznej w oparciu o zbiory baz danych. Narzędzie wykorzystywane typowo w procesie realizacji badań naukowych, umożliwiające np. analizy statystyki opisowej, modelowanie ekonometryczne, analizy przestrzenne, wykorzystywane w ramach zajęć ze statystyki opisowej.
6.	Gretl	Pakiet statystyczny typu open source, przeznaczony głównie do nauczania ekonometrii. Nazwa jest akronimem słów Gnu Regression, Econometrics i Time - series Library. Posiada zarówno graficzny interfejs użytkownika (GUI), jak i interfejs wiersza poleceń. Jest napisany w C, używa GTK+ jako zestawu narzędzi

		do tworzenia widgetów do tworzenia GUI i wywołuje gnuplot do generowania wykresów. Ułatwia realizację zajęć ze statystyki opisowej.
7.	Symfonia Finanse i Księgowość	Oprogramowanie do zarządzania mikro, małymi i średnimi przedsiębiorstwami. Moduły Symfonia Finanse i Księgowość, Symfonia Kadry i Płace. Programy przydatne w ramach realizacji zajęć: rachunkowość finansowa, informatyczne systemy zarządzania.
8.	Microsoft Excel	Program, który pozwala organizować dane w arkuszach kalkulacyjnych, a także na wykresach. Rozbudowane menu zawiera wiele reguł usprawniających pracę, aby w prosty sposób zarządzać oraz przechowywać dane potrzebne do analiz, prognoz oraz mierzenia efektywności pracy. Zastosowanie: analiza ekonomiczna, prognozowanie sprzedaży, wprowadzenie do finansów, finansowanie nowych aktywności, rachunkowość zarządcza, statystyka opisowa, technologia informacyjna, zarządzanie działem sprzedaży.
9.	Microsoft Word	Służy do tworzenia dokumentów tekstowych. Wykorzystanie wszechstronne, w tym szczególnie proseminarium, seminarium dyplomowe, podstawy zarządzania strategicznego i inne.
10.	PowerPoint	Program do tworzenia wysokiej jakości prezentacji. Oprawa wizualna w postaci obrazów, płynnego filmowego przejścia oraz wykresów pomaga przedstawić najważniejsze dane. Zastosowanie na wielu przedmiotach, w tym: zarządzanie strategiczne, marketing międzynarodowy, ekonomika handlu, nauka o organizacji, podstawy zarządzania strategicznego, technologia informacyjna.
11.	Acces 2021	Program do budowy relacyjnych baz danych. Zajęcia: informatyka w zarządzaniu.

Zasadną i wręcz cenną inicjatywą jest również to, że od października 2023 r. Wydział Zarządzania uruchomił mobilną pracownię komputerową złożoną z 25 laptopów biznesowych firmy DELL (z możliwością ich ładowania) oraz mobilnej szafki na laptopy. Sprzęt ten może być wykorzystywany w każdej z sal, którymi dysponuje Wydział, w zależności od bieżących potrzeb wykładowców i studentów. Laptopy mają zainstalowane oprogramowanie Office2019, Symfonia, Gretl, PS-IMAGO 9.

Konkludując, infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nowoczesne, nie odbiegają od aktualnie używanych w działalności naukowej oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Ponadto infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu zdalnym umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi. Również liczba stanowisk komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie itp. jest adekwatna do liczby studentów ocenianego kierunku oraz liczebności grup i umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów. W godzinach, w których nie są prowadzone zajęcia w salach komputerowych studenci mają możliwość korzystania ze sprzętu po uprzednim zgłoszeniu takiej potrzeby. Należy w tym miejscu także podkreślić, iż sprzęt komputerowy oraz oprogramowanie systematycznie podlega modernizacji i aktualizacji.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni i dydaktyczni korzystają z pomieszczeń, które są wyposażone w laptopy z dostępem do Internetu, drukarki, ksero. Dziekanat Wydziału Zarządzania zajmuje dwa pomieszczenia, w których znajduje się 7 stanowisk komputerowych przystosowanych do obsługi studentów. Z kolei Rada Samorządu Studentów posiada dwa pomieszczenia. Studenci mają również do dyspozycji powierzchnię, w której mogą swobodnie porozmawiać w przerwie pomiędzy zajęciami.

Zważywszy jednak na to, że cały proces nauczania jest realizowany w obrębie jednego budynku, to zdarzają się sytuacje, iż zajęcia realizowane są w późnych godzinach. Ograniczone zaplecze lokalowe nie zawsze pozwala na dodatkowe aktywności studentów i pracowników. Wadą infrastruktury jest również to, że brakuje miejsc parkingowych dla studentów. Problemy te pozwoli w nieodległej

przyszłości rozwiązać przeniesienie Wydziału Zarządzania do nowej lokalizacji. Nowoczesny kampus Uniwersytetu w Białymstoku przy ul. Ciołkowskiego zlokalizowany jest na należącym do Uczelni terenie o powierzchni 30 hektarów. W pierwszym etapie budowy zakończonym w 2014 roku ulokowano tam siedziby Wydziału Biologii, Chemii, Fizyki, Matematyki oraz Instytutu Informatyki. Kolejnym etapem rozbudowy kampusu będzie budowa siedzib dla nauk humanistycznych. Do nowego obiektu, którego budowa ma się zakończyć w 2025 roku, przeprowadzą się Wydział Filologiczny, Wydział Historii, Wydział Filozofii, Wydział Studiów Kulturowych, a także Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych. Następny w kolejności do przeprowadzki do nowoczesnego obiektu w budowanym kampusie będzie Wydział Ekonomii i Finansów oraz Wydział Zarządzania.

Jeśli chodzi o infrastrukturę biblioteczną, to należy stwierdzić, że lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają odpowiednie warunki do korzystania z zasobów bibliecznych w formie tradycyjnej oraz cyfrowej. Na Wydziale Zarządzania funkcjonuje Biblioteka Ekonomiczna. Czytelnicy mają do dyspozycji 5 stanowisk komputerowych włączonych do sieci biblieczno-informacyjnej Uniwersytetu. Stan zbiorów wynosi 66,5 tys., w tym wydawnictwa zwarte 55 tys., natomiast czasopisma 2,3 tys. W bieżącej prenumeracie jest obecnie 15 tytułów czasopism. W zbiorach biblioteki znajdują się książki, czasopisma, mapy oraz cyfrowe nośniki danych. Wybór książek i czasopism do zbiorów odbywa się w porozumieniu z nauczycielami akademickimi, w oparciu o programy studiów i literaturę polecaną w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Uwzględniane są również potrzeby zgłaszane przez studentów. W latach 2017- 2023 roku przybyło w zbiorach ogółem 7379 woluminów.

Zasoby biblieczne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego z potrzebami procesu nauczania oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej. Zasoby te obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania.

Biblioteka udostępnia swoje zbiory przez siedem dni w tygodniu, co zapewnia pełny dostęp do Czytelni, Wypożyczalni, katalogów komputerowych i baz danych. Studenci mają możliwość korzystania ze znajdującej się w budynku biblioteki wraz bogatym księgozbiorem oraz możliwość skorzystania z czytelni w godzinach:

- 9.00 - 17.00 (poniedziałek - środa)
- 9.00 – 18.00 (czwartek - piątek)
- 9.00-15.00 (sobota)
- 9.00-13.00 (niedziela)

Czytelnicy mają do dyspozycji 18 miejsc w czytelni oraz dodatkowe miejsce przy stole z elektryczną regulacją wysokości, przeznaczonym dla osób na wózkach inwalidzkich. Zespołowi oceniającemu PKA udostępniono szczegółowe dane na temat korzystania przez czytelników ze zbiorów.

Rok akademicki	Czytelnia Biblioteki Ekonomicznej		Wypożyczalnia Biblioteki Ekonomicznej	
	Odwiedziny	Udostępnienia na miejscu	Odwiedziny	Wypożyczenia do domu
2017/2018	7439	32471	4789	4655
2018/2019	5969	26748	4224	4228
2019/2020	3188	13191	3252	3565
2020/2021	1715	7790	3157	5272
2021/2022	2590	10050	2778	3221
2022/2023	2475	8422	2561	2639

Na stronie internetowej zamieszczane są wszelkie informacje o bibliotece, nowościach, bazach elektronicznych i przydatnych stronach. Czytelnicy mają dostęp do 46 baz elektronicznych, takich jak IBUK Libra, EBSCO, Science, Scopus, SPRINGER, Web of Science i inne.

Wydział Zarządzania wypracował procedury, które zapewniają rozwój i doskonalenie bazy materialno-technicznej. Przeglądy infrastruktury naukowej i dydaktycznej wykonywane są systematycznie. Uzyskuje się opinie od różnych interesariuszy, w tym pracowników, studentów i absolwentów. Szczególne znaczenie przywiązuje się do ocen studentów zawartych w ankiecie ewaluacyjnej oraz do opinii absolwentów, które są pozyskiwane w ramach ich ankietyzacji. Wyniki są omawiane na posiedzeniach Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz okresowo na zebraniach Rady Wydziału.

Sukcesywny monitoring zasobów komputerowych i specjalistycznego oprogramowania realizowany jest przez dwóch zatrudnionych informatyków. Są oni specjalistami, którzy nie tylko aktualizują zestawy komputerowe i oprogramowanie, ale również sprawnie eliminują bieżące awarie sprzętu komputerowego oraz multimedialnego.

Wśród przykładów urzeczywistnionych pomysłów i sugestii na rzecz poprawy infrastruktury wykorzystywanej w procesie nauczania można wymienić:

- uwagi studentów dotyczące potrzeby stworzenia specjalnej przestrzeni, w ramach której studenci spędzają czas na wspólnej realizacji zadań, studiów przypadku, ale również czas wolny. W konsekwencji została stworzona w porozumieniu z samorządem „Kreatornia sukcesu i relaksu”;
- aktywny udział kadry akademickiej w warsztatach dydaktycznych. Nauczyciele poprzez dyskusji i na posiedzeniach Komisji Dydaktycznej zgłosili problemy ze swobodnym dostępem w preferowanym czasie do sal komputerowych. W konsekwencji z początkiem roku akademickiego 2023/2024 zakupiono mobilną pracownię komputerową, która stopniowo jest doposażana w oprogramowanie adekwatne do potrzeb efektywnego kształcenia, w tym pisania prac dyplomowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia dysponuje własną bazą dydaktyczną oraz infrastrukturą naukowo-badawczą zapewniającą pełną realizację efektów uczenia się zaplanowanych w programie studiów I i II stopnia na kierunku o profilu ogólnoakademickim. Warunki lokalowe, mimo pewnych „mankamentów natury historycznej”, zapewniają pełną realizację założonych efektów uczenia się. Jest to możliwe dzięki zapewnieniu dostępu do właściwej infrastruktury, w tym laboratoriów komputerowych. Zasoby biblioteczne i informatyczne ocenia się pozytywnie. Umożliwiają one studentom, przygotowanie do prowadzenia badań oraz udział w badaniach naukowych. Budynki są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Realizowane są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, bibliotecznej i informatycznej oraz wyposażenia technicznego pomieszczeń.

Zespół oceniający PKA dostrzegł podczas wizytacji, iż niewątpliwie społeczność akademicka Wydziału Zarządzania oczekuje przeprowadzki do super nowoczesnego kampusu, co powinno ziścić się w perspektywie kilku najbliższych lat. Decyzje lokalizacyjne, finansowe i organizacyjne w tej sprawie już zapadły, natomiast prace inwestycyjne to nieodległa przyszłość.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Znaczące usprawnienie procesu nauczania poprzez zakup i udostępnienie wykładowcom oraz studentom od października 2023 r. mobilnej pracowni komputerowej, która składa się z umieszczonych w specjalnej szafce 25 laptopów biznesowych firmy DELL z oprogramowaniem Office2019, Symfonia, Gretl, PS-IMAGO 9.

Rekomendacje

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Wydział współpracuje z różnymi jednostkami, w tym firmami, związkami, czy organizacjami NGO. Wydział Zarządzania jest jedynym w Polsce wydziałem posiadającym ścisłą współpracę z dwoma Krajowymi Klastremi Kluczowymi: Klastrem Przemysłowym Evoluma (dawniej Klaster Obróbki Metali) zrzeszającym ponad 100 przedsiębiorstw z różnych branż z 14 województw oraz Polskim Klastrem Budowlanym, zrzeszającym ponad 500 przedsiębiorstw z branży budowlanej i sektorów pokrewnych. W treści obu podpisanych porozumień znajdujemy między innymi deklarację podejmowania działań w zakresie wsparcia merytorycznego procesu dydaktycznego, np. poprzez organizację wizyt studyjnych w firmach, udział w konsultacjach przy tworzeniu i modernizacji kierunków studiów. Przykładem jest Klaster Day w marcu 2023 r., gdzie studenci mieli możliwość odbycia wizyt studyjnych w przedsiębiorstwach prezentujących oferty pracy, uczestniczenia w próbnym rozmowach rekrutacyjnych, a dyrektorzy działów HR dyskutowali z kadrą na temat oczekiwań kompetencyjnych wobec absolwentów oraz potencjalnych form współpracy w zakresie kształcenia. Ponadto, w ramach przedmiotu zorganizowano wizytę studyjną w siedzibie firmy, demonstrując zastosowanie zaawansowanego technologicznie sprzętu, jak obrabiarki CNC. Prezes Klastra Evoluma jest członkiem Rady Konsultacyjnej Wydziału Zarządzania. Należy też podkreślić wieloletnie relacje badawczo-wdrożeniowe i w realizacji projektów edukacyjnych z Białostocką Fundacją Kształcenia Kadr, Narodowym Forum Doradztwa Kariery – Oddział Podlaski, Izbą Przemysłowo-Handlową w Białymstoku, Izbą Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Białymstoku, Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku, Wojewódzkim Urzędem Pracy w Białymstoku i innymi podmiotami, od których wydział czerpie wiedzę o aktualnych wyzwaniach rynku pracy, a przedstawiciele niektórych z tych podmiotów zasiadają w Radzie Konsultacyjnej Wydziału Zarządzania. Proces współpracy z otoczeniem na rzecz doskonalenia programu i treści programowych jest ustawiczny i opiera się na realizacji szeregu projektów badawczych, wdrożeniowych lub edukacyjnych, oraz projektów naukowych. Objawia się to między

innymi półrocznymi spotkaniami Rady Konsultacyjnej, realizacją zajęć z udziałem praktyków w specjalizacjach związanych z danym przedmiotem, a także angażowaniem praktyków do prowadzenia zajęć w ramach programów studiów na kierunku.

Raz na rok Wydział składa sprawozdanie z zakresu zrealizowanych działań na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego władzom rektorskim, zgodnie z procedurą monitoringu realizacji Strategii UwB. W roku akademickim 2022/2023 Wydział Zarządzania podjął łącznie 5 aktywności na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym Klaster Day w marcu 2023 – promocję firm wśród studentów i całego UwB, warsztaty online dla uczniów szkół zawodowych z zakresu Zarządzania Strategicznego, organizację spotkania Doradców Zawodowych. Świadczy to o tym, że relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym podlegają ocenom, a następnie działaniom doskonalącym.

Wydziałowa Rada Konsultacyjna zajmuje się między innymi opiniowaniem strategii rozwoju Wydziału, nowych kierunków studiów i specjalizacji, zmian w programach studiów, z uwzględnieniem adekwatności efektów uczenia się do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i regionalnego rynku pracy, współpracą w zakresie badań ankietowych dotyczących opinii pracodawców o poziomie kwalifikacji zatrudnianych absolwentów, współpracą w zakresie praktyk zawodowych, staży, wizyt studyjnych, oraz wymianą wiedzy i doświadczeń pomiędzy pracownikami Wydziału a przedstawicielami praktyki gospodarczej. Główne modyfikacje programu obejmowały wprowadzenie nowych przedmiotów (m.in. Zarządzanie karierą, Zarządzanie zmianą, Design Thinking, Zarządzanie relacjami międzyorganizacyjnymi, Modelowanie biznesu) odpowiadających na potrzeby rynku pracy, większą liczbę godzin ćwiczeniowych kosztem wykładów, zwiększenie oferty przedmiotów prowadzonych w języku angielskim.

Na podstawie prac, do których komisja miała wgląd oraz analiz innych dokumentacji oraz dyskusji i można wnioskować, że wszystkie prace dyplomowe na kierunku opierają się na badaniach własnych studentów, realizowanych w porozumieniu i za zgodą podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego, np. praca dotycząca „Skuteczności systemu motywacyjnego w przedsiębiorstwie produkcyjnym na przykładzie przedsiębiorstwa WESTROCK Sp. z o.o.” obroniona w roku akademickim 2022/2023.

Narzędzia do weryfikacji efektów współpracy obejmują rozmowy z pracodawcami, ankiety ewaluacyjne Klaster Day, rozmowy ze studentami, opiekunami roku oraz Prodziekanem. W lipcu 2024 roku planowane jest podpisanie kolejnego porozumienia o współpracy, tym razem z firmą SaMASZ Sp. z o.o., dotyczącego organizacji praktyk.

Współpraca w czasie pandemii została dostosowana do sytuacji, np. poprzez organizację zdalnych spotkań z praktykami w ramach przedmiotów. Działania te potwierdzają zobowiązanie wydziału do ciągłego doskonalenia współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z

kierunkiem zarządzanie. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Z dokumentacji przedstawionej zespołowi oceniającemu PKA, a także ze spotkań ze studentami kierunku oraz Koordynatorem Programu Erasmus wynika, że władze Uniwersytetu w Białymstoku i nowo powstałego Wydziału Zarządzania stwarzają studentom i kadrze akademickiej ocenianego kierunku zarządzanie odpowiednie warunki, które sprzyjają umiędzynarodowieniu kształcenia.

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z:

- „Strategię Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2022-2030”,
- „Strategię Rozwoju Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2022-2023”,
- koncepcją i celami kształcenia.

W dokumencie „Strategia Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2022-2030” wskazano w punkcie 2.5 na potrzebę ustawicznej internacjonalizacji badań naukowych i procesu kształcenia. Podkreślono, że „mobilność akademicka, przepływ wiedzy ponad granicami, realizacja projektów badawczych przez międzynarodowe zespoły, atrakcyjna oferta dydaktyczna w językach obcych oraz aktywna administracja uczelni w obszarze umiędzynarodowienia to główne składowe internacjonalizacji. Postępujące procesy globalizacji powodują na świecie intensyfikację umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego w wymiarze badawczym i edukacyjnym. Warunkiem internacjonalizacji, rozumianej jako proces służący podnoszeniu jakości działalności badawczej uczelni i kształcenia, jest jej szeroka otwartość na współpracę międzynarodową. W procesie internacjonalizacji nauki ważne jest podejmowanie przez nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku pracy w międzynarodowych zespołach badawczych, sieciach i konsorcjach naukowych, pozyskiwanie grantów finansowanych przez instytucje zagraniczne oraz zwiększenie umiędzynarodowienia dorobku publikacyjnego, m.in. poprzez publikowanie w czasopiśmie zagranicznych, indeksowanych w międzynarodowych bazach o wysokim współczynniku oddziaływania IF (ang. impact factor). Ponadto

należy także dbać o podnoszenie poziomu umiędzynarodowienia czasopism naukowych wydawanych na Uniwersytecie”. Zapisy te są ze wszelkich miar słuszne, ważna jest jednak również ewaluacja skuteczności wymienionych działań.

Z kolei w dokumencie „Strategia Rozwoju Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2022-2030” wśród jego mocnych stron wymieniono długoletnią współpracę kadry i studentów w ramach programu ERASMUS +, a wśród szans rozwojowych możliwość pozyskiwania studentów z krajów zza wschodniej granicy wynikającą z korzystnego położenia geograficznego Uczelni. Jako cel operacyjny 1.3 (ramach celu strategicznego 1: Wiarygodność naukowa) wyeksponowano pozyskiwanie oraz realizowanie krajowych i międzynarodowych projektów badawczych poprzez:

- wsparcie finansowe i organizacyjne pracowników aplikujących o granty,
- wypracowanie nowych form wsparcia pracowników w ramach prowadzonych seminariów,
- nawiązywanie i rozwijanie współpracy międzynarodowej w zakresie realizacji grantów oraz wsparcie organizacyjne pracowników Instytutu Zarządzania w realizacji grantów.

Koncepcja kształcenia zakłada, że w ramach programu studiów I i II stopnia na kierunku oferowane są przedmioty w języku angielskim, które są przeznaczone dla studentów przyjeżdżających w ramach wymiany Erasmus+. Przedmioty te są również dostępne dla studentów polskich, w ramach kierunku lub specjalności. Na studiach I stopnia są to następujące przedmioty: *Basic management, Basic strategic management, Project management, Management of Innovations and Technology Transfer, Forecasting Sales, Management of Enterprise Finance, Efficiency Assessment of Investment Projects*. Z kolei na studiach II stopnia są to: *Strategic management, International marketing, Inter-organisational relationship management, Logistics, Digital marketing, Leadership in business, Consumer psychology*. Oprócz przedmiotów fakultatywnych rekomenduje się wprowadzenie na studiach II stopnia jednego przedmiotu obligatoryjnego – prowadzonego i zaliczanego w języku obcym.

Koncepcja kształcenia zakłada aby w celu osiągnięcia językowych efektów uczenia się studenci uczestniczyli zarówno w wybranych zajęciach fakultatywnych, jak i w lektoratach języków obcych. Program studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości jednego języka obcego. W programie studiów I stopnia przewidziano w semestrach I-IV łącznie 120 godzin lektoratu dla studiów stacjonarnych oraz 92 godziny dla studiów niestacjonarnych. Na studiach II stopnia zajęcia te realizowane są w wymiarze 60 godzin na studiach stacjonarnych i 45 godzin na studiach niestacjonarnych.

Wśród aktywności kadry akademickiej i studentów ocenianego kierunku zarządzanie w obszarze internacjonalizacji kształcenia należy wymienić:

- Udział w badaniach za pośrednictwem BFKK nt. *Green Competences in Small and Medium Enterprises in Europe (2017-2018)* (Institute for Economic Promotion of the Styrian Chamber of Commerce – Austria; University of Applied Sciences in Pori – Finland; Chamber of Commerce, Industry and Crafts – Lithuania, Vilnius University of Technology – Lithuania; Vilnius Building Training Centre – Lithuania, Hanseatic Parliament – Germany; Nordic Craft Forum – Norway, Chamber of Crafts and Entrepreneurship in Białystok – Poland; Hungarian Association of Craftsmen in Budapest – Hungary; KONTIKI Association in Budapest – Hungary);
- „NAWIGACJA 50 PLUS – interdyscyplinarny model zapewnienia warunków do pracy osobom po 50 roku życia w mikro, małych i średnich firmach” (2018-2020) (Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Ekonomii i Zarządzania; Företagarna – The Swedish Federation of Business Owners – Szwecja; Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein GmbH – Niemcy, Lech Garmazeria Staropolska Sp. z o.o. Sp. k.);

- *Digital Design Skills for Factories of the Future* (2019-2021) za pośrednictwem Klastra Obróbki Metali Krajowego Klastra Kluczowego;
- *GAMESTONE: project of the Euro Clusters initiative, whose extended name is: Green Manufacturing Supporting recovery and resiliency of industrial SMEs* (2023 i później) - za pośrednictwem Klastra Obróbki Metali Krajowego Klastra Kluczowego;
- Mobilność kadry akademickiej: 23 wyjazdy w ostatnich 6 latach. W roku akademickim 2017/2018 z wyjazdów w ramach programu Erasmus+ skorzystało 3 pracowników. W kolejnych latach akademickich było to: w roku akademickim 2018/2019 - 2 pracowników, w roku akademickim 2019/2020 1 pracownik, w roku akademickim 2020/2021 6 pracowników, w roku akademickim 2021/2022 1 pracownik, w roku akademickim 2022/2023 9 pracowników.
- Mobilność studentów polegającą na partycypacji wyjazdów zagranicznych studentów w latach 2017-2023: 34 wyjazdy w ostatnich 6 latach. W roku akademickim 2017/2018 z wyjazdów w ramach programu Erasmus+ skorzystało 6 studentów. W kolejnych latach akademickich było to: w roku akademickim 2018/2019 – 1 student, w roku akademickim 2019/2020 12 studentów, w roku akademickim 2020/2021 1 student, w roku akademickim 2021/2022 4 studentów, w roku akademickim 2022/2023 10 studentów.
- zorganizowanie w czerwcu 2022 r. Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Wyzwania w zarządzaniu w obliczu Gospodarki 4.0”. Prelegenci wywodzili się m.in. z Austrii, Niemiec, Hiszpanii, Grecji. W konferencji uczestniczyli również obywatele Ukrainy. Ponadto studenci zgłosili swoje wystąpienie w trakcie sesji wirtualnej w trakcie konferencji.

Warto w tym miejscu dodać, że na stronie internetowej Uczelni w katalogu „Erasmus+ dla studenta” znajduje się szereg szczegółowych informacji dotyczących wyjazdów na studia w uczelniach zagranicznych oraz wyjazdów na praktyki i staże. Zamieszczono tam listę 93 partnerów zagranicznych, z którymi współpracuje Uniwersytet w Białymstoku. Wydział Zarządzania posiada 18 podpisanych umów z uczelniami zagranicznymi. Niewątpliwie cenną inicjatywą byłoby eksponowanie nowych inicjatyw w ramach współpracy wirtualnej.

Prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia. Jedną z konstatacji tych działań powinno być jednak wykorzystanie w szerszym niż dotychczas zakresie literatury anglojęzycznej w procesie dyplomowania, bowiem w część prac powołania na źródła obcojęzyczne są żadne lub bardzo skromne.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj i zakres umiędzynarodowienia procesu nauczania są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Działania Uczelni sprzyjają umiędzynarodowieniu i mobilności studentów oraz pracowników. Są one zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Stworzone zostały warunki, ale należy systematycznie podnosić poziom internacjonalizacji kształcenia na kierunku. Nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich.

Nie ulega wątpliwości, iż pandemia i agresja Rosji na Ukrainę zaburzyły proces internacjonalizacji kształcenia, ale warto aby władze Uczelni i Wydziału Zarządzania koncentrowały się nie tylko na prawidłowości instytucjonalnych rozwiązań, ale także na ich realnej skuteczności. Prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji współpracy międzynarodowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

1. Rekomenduje się wprowadzenie na studiach II stopnia jednego przedmiotu obligatoryjnego – prowadzonego i zaliczanego w języku obcym.
2. Rekomenduje się wykorzystanie w szerszym niżeli dotychczas zakresie literatury obcojęzycznej w pracach dyplomowych, w szczególności na studiach II stopnia.

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie oraz motywowanie studentów do osiągania efektów uczenia się na kierunku są zapewniane zgodnie z potrzebami studentów oraz adekwatne do właściwego przygotowania studentów do prowadzenia działań naukowych oraz dalszego rozwoju na rynku pracy. Biorąc pod uwagę całość działań podejmowanych przez Uniwersytet w Białymstoku, wsparcie zapewniane studentom jest systematyczne oraz ma charakter stały i kompleksowy.

Na kierunku studia są prowadzone na poziomie studiów I i II stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Kształcenie jest dostosowane do potrzeb różnych grup studentów – w tym studentów z niepełnosprawnością, pracujących i niepracujących zawodowo, wychowujących dzieci.

Każdy przedmiot posiada swój sylabus, który zawiera informacje dotyczące m.in. treści programowych, form i warunków zaliczenia zajęć, sposobu wystawiania oceny końcowej, wykazu literatury obowiązkowej i uzupełniającej. Osoby prowadzące zajęcia na pierwszym spotkaniu przedstawiają studentom sylabus, który jest również dostępny w wersji elektronicznej on-line. Studenci nie wskazują nieprawidłowości przy ocenianiu poszczególnych prac i zaliczeń. W razie pojawienia się jakichkolwiek pytań związanych z otrzymaną oceną studenci mogą skontaktować się z osobą prowadzącą zajęcia i wspólnie omówić kryteria przyznawania punktów za poszczególne zadania.

Uczelnia zapewnia studentom możliwość korzystania z różnorodnego oprogramowania specjalistycznego, takiego jak Statistica, SPSS oraz pakiet Microsoft Office. Niektóre z tych programów są dostępne również poza standardowymi godzinami zajęć poprzez możliwość uzyskania licencji studenckich do użytku na prywatnych komputerach. Wspierając proces nauczania studentów, kadra akademicka udostępnia materiały do zajęć za pośrednictwem platformy online (Microsoft Teams). W okresie ograniczonego funkcjonowania uczelni i konieczności stosowania metod kształcenia na odległość, zarówno nauczyciele akademicy, jak i studenci korzystali z platformy Blackboard oraz Microsoft Teams. Na tych platformach udostępniane były nagrania i materiały z zajęć, zadawane były również prace domowe, a także przeprowadzano zajęcia, zaliczenia i egzaminy. Metody prowadzenia zajęć zdalnych zostały ocenione pozytywnie przez studentów, co potwierdzono poprzez przeprowadzone ankiety. Niektóre z tych praktyk, takie jak możliwość offline dostępu do nagranych wykładów czy udostępnianie dodatkowych materiałów z zajęć, są nadal stosowane, co ułatwia studentom realizację efektów uczenia się. Uczelnia prowadzi dedykowany EduPortal, który stanowi centralną platformę zawierającą wszystkie niezbędne informacje dotyczące procesu nauczania zdalnego w jednym miejscu. Jest to także narzędzie do udostępniania materiałów dydaktycznych oraz monitorowania postępów w nauce. Aktualnie, po ustaniu stanu zagrożenia epidemicznego, wykłady na studiach niestacjonarnych odbywają się przy użyciu metod i technik kształcenia na odległość. Studenci kierunku, jak wszyscy studenci Uniwersytetu w Białymstoku, objęci są jednolitym systemem pomocy materialnej. Studenci mogą ubiegać się o stypendia rektora dla studentów wyróżniających się w nauce, posiadających osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym, stypendia dla osób niepełnosprawnych, stypendia socjalne i zapomogi. Wszystkie niezbędne informacje na temat przyznawania świadczeń można znaleźć na dedykowanej stronie internetowej Uczelni oraz u pracowników dziekanatu wydziałowego. Studenci, na warunkach określonych w Regulaminie studiów, mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów, która upoważnia studenta do częściowego zwolnienia z obowiązku uczęszczania na zajęcia dydaktyczne oraz dopuszcza możliwość zaliczenia tych zajęć w innym terminie, niż przewiduje organizacja roku akademickiego, ale nie dłużej niż do końca danego roku akademickiego. Okolicznościami będącymi podstawą do udzielenia indywidualnej organizacji studiów są: stan zdrowia studenta utrudniający systematyczne uczestniczenie w zajęciach, studiowanie na więcej niż jednym kierunku, odbywanie części studiów na uczelni zagranicznej (Erasmus+), realizacja studiów poza macierzystą uczelnią w ramach Programu Mobilności Studentów (MOST) oraz uczestnictwo w pracach badawczych lub bycie członkiem właściwego samorządu studenckiego. Studenci z niepełnosprawnością mogą liczyć na wsparcie w postaci niwelowania barier architektonicznych (windy, podjazdy, dźwig elektryczny typu ATLAS, specjalnie przystosowane toalety), zapewnienie im równych szans na realizację programu studiów (np. poprzez adaptację materiałów dydaktycznych i korzystanie z indywidualnej organizacji studiów oraz zmianę form uczestnictwa i rozliczania zajęć), możliwość korzystania z wypożyczalni specjalistycznego sprzętu ułatwiającego studiowanie (m.in. komputery przenośne, powiększalniki, elektroniczny odtwarzacz książek, system pętli indukcyjnej) i korzystania z dostosowanych stanowisk komputerowych oraz pomoc osobistego asystenta edukacyjnego. Kompleksowym wsparciem studentów z niepełnosprawnością zajmuje się Dział Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami. Na oficjalnej stronie internetowej uczelni udostępniony jest kontakt do pełnomocnika rektora ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi. Dodatkowo udostępnione są informacje dotyczące warunków do studiowania na Uniwersytecie w Białymstoku dla osób z niepełnosprawnościami, informacje o dostępnych stypendiach oraz kontakt do tłumacza polskiego języka migowego.

W murach Uczelni działają koła naukowe, do których każdy student może dołączyć. Studenci kierunku zrzeszają się przede wszystkim w kołach dedykowanych dla ich kierunku studiów: Studenckie Koło Menedżerów (SKM) oraz Studenckie Koło Przedsiębiorców (SKP). W ramach działalności kół studenckich podejmowane są różnorodne inicjatywy. Każdy członek koła ma możliwość zgłoszenia propozycji działań oraz wybrania kierunku, który chciałby eksplorować. W roku akademickim 2022/2023 Studenckie Koło Przedsiębiorców organizowało cykl spotkań zatytułowanych „Merytoryczny Poniedziałek”, na które zapraszano praktyków związanych z tematyką spotkania. Każdy członek koła mógł zaproponować temat, który go szczególnie interesuje, umożliwiając tym samym rozwój wiedzy w wybranym obszarze. W Studenckim Kole Menedżerów działają dwie sekcje: marketingu oraz zasobów ludzkich (HR), co daje członkom możliwość wyboru preferowanej sekcji i rozwijania indywidualnych zainteresowań. Studenci SKM przeprowadzili badanie dotyczące wykorzystania aplikacji TikTok jako narzędzia komunikacji marketingowej wśród młodych ludzi, przy wsparciu pracowników Wydziału w zakresie projektowania, przygotowania oraz organizacji badania. Natomiast w ramach SKP trwają prace nad zbadaniem postaw przedsiębiorczych wśród studentów, w zależności od kierunku studiów. Zainteresowanie tym tematem zostało zgłoszone przez studentów, a opiekun koła aktywnie wspiera proces projektowania badania oraz tworzenia ankiety. Uczelnia oferuje bogatą ofertę inicjatyw artystycznych, w tym działalność Chóru Akademickiego oraz organizację koncertów, spotkań i spektakli przez Uniwersyteckie Centrum Kultury. Centrum to prowadzi również coroczne "Kreatywne Rozmowy o Nauce" (KRON) oraz inne wydarzenia kulturalne. Uniwersytet w Białymstoku angażuje się w organizację Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki, gdzie pracownicy i studenci prezentują swoje osiągnięcia. Wsparcie dla aktywności sportowej zapewnia Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, oferujące różnorodne sekcje sportowe, a Klub Uczelniany AZS umożliwia udział w treningach i rywalizacji. Kompleks sportowy zapewnia infrastrukturę do uprawiania sportu.

Uczelnia podejmuje różnorodne inicjatywy mające na celu wspieranie studentów w ich drodze na rynek pracy. W ramach tych działań kluczową rolę odgrywa Biuro Karier, które oferuje szeroki zakres usług wspierających rozwój zawodowy studentów. Biuro Karier zapewnia nie tylko możliwość bezpośredniego pośrednictwa w znalezieniu pracy, ale również prowadzi doradztwo zawodowe, uwzględniając także potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami. Dodatkowo informacje o ofertach pracy, możliwościach odbycia praktyk i staży absolwenckich, a także organizowane kursy i szkolenia są regularnie udostępniane na stronie internetowej Uczelni w dedykowanej zakładce. Biuro Karier aktywnie współpracuje z przedsiębiorstwami, co pozwala na zapoznanie studentów z aktualnymi oczekiwaniami rynku pracy. Organizuje spotkania z pracodawcami oraz uczestniczy w organizacji targów pracy i sesji rekrutacyjnych, które umożliwiają studentom bezpośredni kontakt z potencjalnymi pracodawcami oraz zdobycie cennych doświadczeń związanych z procesem rekrutacji.

Kadra wspierająca proces nauczania, w tym kadra administracyjna, cechuje się odpowiednimi kompetencjami w zakresie wspierania studentów. Osoby prowadzące zajęcia, poza czasem zajęć, są dostępne dla studentów na konsultacjach oraz drogą internetową – służą pomocą w wyjaśnianiu pojawiających się wątpliwości, jak i chętnie poszerzają wiedzę studentów bardziej zainteresowanych danym tematem. Co więcej, prowadzący bez skrupowania dzielą się informacjami na temat swoich badań naukowych, jednocześnie inspirując studentów do podjęcia własnych. Bezpośrednią obsługę administracyjną studentów Wydziału Zarządzania, w tym z kierunku zarządzanie, prowadzi dziekanat. Informacje zawierające dane kontaktowe do pracowników dziekanatu oraz godziny przyjęć znajdują się na dedykowanej stronie internetowej. Kontakt ze studentem nie ogranicza się do wizyt w dziekanacie – jest prowadzony również za pośrednictwem poczty elektronicznej czy kontaktu telefonicznego. Do dyspozycji studentów pozostają również dziekan, prodziekani oraz pełnomocnicy,

z którymi studenci mogą się skontaktować i uzyskać poszukiwane informacje lub skonsultować się w razie sytuacji problematycznych.

Studenci kierunku posiadają swojego opiekuna kierunku – pracownika wydziału, który wspiera studentów podczas całego procesu nauczania oraz pomaga rozwiązywać pojawiające się trudności. W dniu inauguracji dla studentów pierwszego roku organizowane jest spotkanie informacyjne dotyczące praw i obowiązków studenta. Podczas spotkania studenci otrzymują szczegółowe informacje dotyczące różnorodnych aspektów, takich jak obowiązujące regulaminy na Uczelni, możliwości pomocy materialnej, działalność Działu Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami oraz praktycznych informacji, obejmujących ofertę szkoleń i warsztatów dla studentów. Podczas tego wykładu, studenci są również informowani o możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych, nieodpłatnego wsparcia Uczelni w zakresie pomocy psychologicznej i dostępności przechowywanych w mobilnej szafie laptopów dla studentów.

W przypadku konfliktów z innymi studentami, pracownikami dydaktycznymi lub administracyjnymi, oraz w sytuacjach dyskryminacji lub przemocy, studenci mają możliwość poinformowania opiekuna roku lub Radę Samorządu Studenckiego. Opiekun roku podejmuje działania w celu rozwiązania konfliktu, a jeśli to nie wystarczy, informuje o sprawie Prodziekana, który podejmuje dalsze kroki. W przypadku trudności w rozstrzygnięciu sytuacji Prodziekan może skierować sprawę do Komisji ds. Rozwiązywania Konfliktów. Komisja określa zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych, reaguje na nieetyczne zachowania i dyskryminację, oraz podejmuje działania edukacyjne.

W Uczelni działa Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego, która skupia się w swoich działaniach na studentach z całej Uczelni. Samorząd dysponuje odpowiednim zapleczem infrastrukturalnym, merytorycznym i finansowym do prawidłowego funkcjonowania. Samorząd studencki pozostaje w stałym kontakcie z władzami dziekańskimi, rektorskimi oraz pełnomocnikami, co przekłada się na obustronne działanie na rzecz studentów uczelni, w tym z kierunku zarządzanie. Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego podejmuje wiele działań na rzecz studentów, np. organizuje Dni Wydziału, obchody Dnia Kobiet, zapisy na birety. Członkowie samorządu studenckiego mają swoich przedstawicieli w senacie Uczelni, Wydziałowych Zespołach ds. Jakości Kształcenia oraz Komisjach programowych poszczególnych kierunków studiów.

Dla studentów istnieją nieformalne sposoby zgłaszania skarg i wniosków. Studenci mogą zgłaszać skargi oraz wnioski poprzez bezpośredni, mailowy lub telefoniczny kontakt z opiekunami kierunku, prodziekanami, pracownikami dziekanatu lub poprzez poinformowanie starosty kierunku czy samorządu studenckiego o swojej sprawie. Zgłaszane problemy są rozpatrywane i w razie konieczności, podejmowane są działania naprawcze.

Na Wydziale prowadzone są różnorodne działania mające na celu monitorowanie, ocenę i doskonalenie systemu wsparcia wraz z kształceniem studentów, oraz kadry wspierającej. W tym celu wykorzystywane są anonimowe ankiety dostępne poprzez system USOS. Pierwsza z nich to ankieta oceny zajęć, którą studenci wypełniają po zakończeniu semestru zimowego. Ocena obejmuje aspekty takie jak przygotowanie prowadzącego, punktualność, klarowność materiału, sposób prowadzenia zajęć oraz dostępność w trakcie konsultacji. Wyniki są dostępne dla pracowników oraz kierowników, którzy mogą przeprowadzić rozmowę z najniżej ocenianymi osobami w celu poprawy jakości dydaktyki. Drugą ankietą jest ankieta ewaluacyjna, która jest przeprowadzana raz do roku. Ocena obejmuje proces nauczania, jakość infrastruktury dydaktycznej, informacje na stronie internetowej, sylabusy oraz pracę dziekanatu, pracowni komputerowej i bibliotek. Absolwenci również wypełniają anonimową ankietę, w której oceniają przebieg studiów, program studiów, kadre dydaktyczną oraz osiągnięte efekty uczenia się. Te działania pozwalają na ciągłe doskonalenie procesu nauczania studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia odpowiednie wsparcie w ramach realizacji procesu nauczania, które odpowiada zróżnicowanym potrzebom studentów kierunku zarządzanie. Studenci mają możliwość rozwoju naukowego, zawodowego, sportowego, kulturalnego, organizacyjnego oraz społecznego, w tym w zakresie przedsiębiorczości – otrzymując przy tym niezbędne wsparcie merytoryczne, organizacyjne, infrastrukturalne i materialne. Dodatkowo, studenci są wspierani w przygotowaniach do prowadzenia działań badawczych, a także otrzymują zachęty ze strony prowadzących do aktywnego uczestnictwa w tychże działaniach. Mogą liczyć na wsparcie w osiąganiu efektów uczenia się, które jest udzielane przez prowadzących zarówno podczas zajęć, jak i w ramach dodatkowych spotkań i konsultacji. Wszelkie wsparcie formalne i nieformalne, obsługa administracyjna oraz kadra dydaktyczna spełniają oczekiwania studentów i umożliwiają wpływ na doskonalenie procesu nauczania. Przeprowadzane są regularne przeglądy wsparcia dla studentów, w których uczestniczą również studenci. Przeglądy te obejmują analizę różnych form wsparcia, ich wpływ, efektywność systemu motywacyjnego, poziom zadowolenia studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

1. Rekomenduje się rozszerzenie oraz usprawnienie procesu informowania studentów o dostępnych zasobach biblioteki online na Uczelni, oraz o ofercie lektoratów.
2. Dodatkowo rekomenduje się dokonanie modyfikacji w szablonach ankiet ewaluacyjnych w celu podniesienia ich efektywności poprzez zwiększenie zwrotności.

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Dostęp do najważniejszych dokumentów Uczelni, w tym informacji o programach studiów można uzyskać za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej Uniwersytetu w Białymstoku, strony internetowej Uczelni oraz strony internetowej Wydziału. Dostęp do strony internetowej i BIP jest

możliwy publicznie – nie jest potrzebne dodatkowe logowanie się lub korzystanie z uczelnianej sieci komputerowej. Strony można przeglądać zarówno na urządzeniach stacjonarnych, jak i mobilnych. Strony internetowe są zaprojektowane w sposób przejrzysty i czytelny dla użytkowników, wyposażone w intuicyjną wyszukiwarkę oraz umożliwiają łatwy dostęp do kluczowych informacji. Użytkownicy mogą przeglądać strony w języku polskim lub angielskim. Dodatkowo istnieje możliwość regulacji rozmiaru czcionki oraz zastosowania kontrastu dla całej strony, co pozwala na lepsze dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wzroku.

Ze strony głównej Uczelni można przejść do zakładki: Uniwersytet w Białymstoku, kandydat, student oraz pracownik. Niezbędne informacje dotyczące procesu kształcenia studenci kierunku zarządzanie mogą znaleźć również na dedykowanej stronie internetowej Wydziału Zarządzania. Znajdują się tam następujące zakładki: wydział, kandydat, student, współpraca, pracownicy.

Informacje o studiach zawierają m.in.: cel kształcenia, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów – w tym: efekty uczenia się, opis procesu nauczania oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego, a także zasady dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie nauczania. Dodatkowo, na platformie internetowej Uczelni oraz w Biuletynie Informacji Publicznej udostępniane są ogłoszenia dotyczące rekrutacji na wolne stanowiska oraz potencjalne opcje dalszego kształcenia dla studentów.

Innymi kanałami informacyjnymi wykorzystywanymi przez Uczelnię do informowania o bieżącej działalności Uczelni i podejmowanych inicjatywach są media społecznościowe Facebook, Instagram oraz platforma YouTube.

Uniwersytet w Białymstoku korzysta z platformy internetowej Microsoft Teams. Umożliwia ona przeprowadzanie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Prowadzący oraz studenci, mają możliwość zamieszczania na platformie plików, co umożliwia sprawną wymianę materiałów z zajęć, dokumentów i projektów. Jednocześnie prowadzący mogą dzięki tej platformie przeprowadzać testy oraz zaliczenia.

Nadzór nad publikowaniem i wiarygodnością informacji odnoszących się do procesu nauczania, a także aktualizowaniem informacji sprawują wyznaczone osoby odpowiedzialne za prowadzenie poszczególnych platform. Dostęp do informacji jest oceniany i monitorowany na Wydziałowych Zespołach ds. Jakości Kształcenia. Wpływ na treści umieszczane na stronach internetowych mają wszyscy członkowie społeczności akademickiej. Serwisy informacyjne Uczelni i Wydziału są na bieżąco doskonalone w odpowiedzi na uwagi interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych dotyczących treści i formy zawartych tam informacji. Fundamentalnym źródłem danych służących do tego celu są oceny, jakie formułują studenci w trakcie udziału w ankiecie ewaluacyjnej, a także opinie absolwentów wyrażane w ankiecie absolwenta.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Informacje na temat kierunku, zasad rekrutacji oraz warunków studiowania są publicznie dostępne na stronach internetowych Uczelni. Informacje te obejmują w szczególności cele kształcenia i terminy rekrutacji, program studiów, w tym efekty uczenia się oraz zasady ich weryfikacji, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe. Prowadzony jest stały nadzór nad publikowanymi treściami, w tym informacjami o studiach, z uwzględnieniem potrzeb różnych grup odbiorców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

1. Rekomenduje się zaimplementowanie na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej dostępu do funkcji regulacji rozmiaru czcionki oraz kontrastu, aby lepiej dostosować stronę do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wzroku.

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W Uczelni zostały formalnie przyjęte oraz wdrożone procedury związane z funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Wyznaczone zostały osoby i gremia sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem, określone zostały w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności tych osób i zespołów. Nadzór merytoryczny nad kierunkiem pełni Kolegium Dziekańskie w konsultacji z Radą Wydziału. Do obowiązków Kolegium Dziekańskiego należy m.in. opracowywanie Strategii Wydziału zgodnej ze strategią rozwoju Uniwersytetu; nadzór nad działalnością naukową i badawczą Wydziału oraz monitorowanie rozwoju kadry dydaktycznej i badawczo-dydaktycznej; koordynacja działań w zakresie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia; koordynacja prac nad tworzeniem nowych kierunków studiów i specjalizacji; nadzór nad przygotowaniem wniosku o akredytację kierunków studiów.

Za organizację przebiegu procesu nauczania na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych odpowiada Prodziekan Wydziału. Do jego obowiązków związanych z kształceniem na kierunku należy m.in.: rozstrzyganie w sprawach studenckich związanych z Regulaminem Studiów oraz rozpatrywanie innych indywidualnych spraw studentów; nadzór i współpraca z organizacjami studenckimi i samorządem studentów; nadzór nad praktykami i stażami studentów; nadzór nad realizacją efektów uczenia się na poszczególnych kierunkach i stopniach kształcenia wydziału; nadzór i koordynacja wymiany krajowej i zagranicznej studentów oraz pracowników; współpraca z otoczeniem w realizacji procesu kształcenia; współpraca z otoczeniem w realizacji projektów badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych oraz w zakresie realizacji zadań zleconych Wydziałowi; nadzór nad rekrutacją na studia; organizacja procesu kształcenia oraz nadzór nad jego przebiegiem.

Udział w procesie doskonalenia jakości kształcenia mają również powołane lub prowadzone przez Dziekana następujące gremia:

1. *Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia*, który podejmuje działania monitorujące na rzecz zapewnienia jakości kształcenia na poziomie Wydziału w obszarach wskazanych w § 3 ust. 1 pkt. 2-4 *Uchwały 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku*. Zespół sporządza coroczne sprawozdania z funkcjonowania wszystkich elementów systemu jakości kształcenia, ze wskazaniem mocnych i słabych stron Wydziału w poszczególnych obszarach podlegających monitorowaniu. Coroczne sprawozdania z działań Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia opiniowane są przez Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia.
2. *Wydziałowa Rada Konsultacyjna*, która jest organem doradczym i opiniodawczym Dziekana. Do jej podstawowych zadań należy w szczególności: opiniowanie strategii rozwoju Wydziału; opiniowanie nowych kierunków studiów, w tym w szczególności programów nowych specjalizacji; opiniowanie zmian w programach studiów z uwzględnieniem adekwatności efektów uczenia się do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i regionalnego rynku pracy; współpraca w zakresie badań ankietowych dotyczących opinii pracodawców o poziomie kwalifikacji zatrudnianych absolwentów.
3. *Kierunkowy Zespół Dydaktyczny* który w ramach swoich działań monitoruje dostosowanie programów studiów na prowadzonym kierunku do obowiązujących w tym zakresie przepisów oraz potrzeb rynku pracy; przedstawia Dziekanowi projekty doskonalenia programów studiów w oparciu o wnioski wynikające ze sprawozdań Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (w tym: z analiz badań ankietowych studentów i absolwentów, monitorowanie losów absolwentów oraz opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów studiów wyższych), zaleceń PKA oraz opinii Wydziałowej Rady Konsultacyjnej oraz opinii Samorządu Studentów.

Kompetencje tych gremiów i osób pełniących wymienione funkcje zostały określone w dokumentach wyznaczających ramy funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Projektowane zmiany w programach studiów w ramach kierunku zarządzanie odbywa się przy udziale interesariuszy wewnętrznych (m.in. studenci, pracownicy naukowo-dydaktyczni, dydaktyczni i pozostali prowadzący) oraz sugestie/uwagi interesariuszy zewnętrznych (członków Rady Konsultacyjnej, pracodawców, Senackiej Komisji Kształcenia, Uniwersyteckiego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, PKA, regulacje ustawowe), a także w oparciu o autokontrolę przez Kolegium Dziekańskie. Proponowany zakres zmian jest konsultowany i dyskutowany na Radzie Wydziału, a następnie trafia do dalszych prac: Wydziałowej Komisji Dydaktycznej, Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Następnie jest opiniowany przez Wydziałową Radę Konsultacyjną i Samorząd Studencki. Po pozytywnych opiniach zmodyfikowany program studiów przechodzi weryfikację merytoryczną w Senackiej Komisji ds. Kształcenia. Pozytywna rekomendacja Komisji pozwala skierować wniosek o zmiany w programach studiów za pośrednictwem Rektora na posiedzenie Senatu.

W projektowaniu programów studiów, a następnie w jego realizacji uwzględniane są innowacje dydaktyczne i osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej. Władze Wydziału podejmują działania służące aktywizacji pracowników w urozmaicaniu stosowanych metod dydaktycznych, w tym organizują szkolenia dedykowane kadrze akademickiej.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Obowiązujący na wydziale system zapewniania jakości kształcenia ukierunkowany jest na ocenę realizacji osiągania efektów uczenia się i doskonalenie programu studiów. Jakość kształcenia na kierunku podlega systematycznej walidacji.

Programy studiów są na bieżąco monitorowane w oparciu o wnioski wynikające z przeglądu i oceny poziomu osiągnięcia założonych efektów uczenia się, analizy badań ankietowych studentów i absolwentów, monitoringu losów absolwentów, wyników badania opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów kierunku.

Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe i metody kształcenia. Podstawowym źródłem informacji wykorzystywanych w procesie bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów są:

- 1) sprawozdanie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, który zawiera informacje pozyskane m.in. z:
 - badania ankietowego w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem;
 - badania ankietowego służącego ocenie satysfakcji studentów ze studiów, jej zakres obejmuje również monitorowanie warunków kształcenia oraz sposób organizacji studiów, w tym zasobów bibliotecznych, jakości infrastruktury dydaktycznej, dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia i organizacji zajęć); przeprowadzana na zasadach ustalonych w jednostce;
 - badania ankietowego dotyczącego mobilności studentów; ankietowani: studenci uczestniczący w wymianie międzynarodowej; służy ocenie programu mobilności studentów i jego realizacji; dotyczy funkcjonującej wymiany w ramach umów pomiędzy uczelniami, systemu zasad zaliczania osiągnięć, wykorzystania doświadczeń zdobytych podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach oraz opinii przekazanych przez studentów przyjeżdżających (polskich i zagranicznych);
 - badania ankietowego absolwenta; ankietowani: absolwenci; dotyczy opinii absolwentów o przebiegu odbytych studiów; obejmuje ocenę programu studiów, kadry dydaktycznej, organizacji procesu kształcenia i osiągniętych efektów uczenia się; przeprowadzana po zakończeniu studiów;
 - badania opinii pracodawców o poziomie zatrudnionych absolwentów poprzez prowadzenie anonimowych badań ankietowych (pozwalają one na uwzględnianie – w miarę możliwości – w programach studiów aktualnych potrzeb rynku pracy i przyczyniają się do podniesienia poziomu przygotowania zawodowego przyszłych pracowników);
 - raportów z badania losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku opracowywanych przez Biuro Karier;
- 2) zalecenia PKA;
- 3) propozycje wpływające od Wydziałowej Rady Konsultacyjnej;
- 4) propozycje wpływające od Kierowników Zakładów (po wcześniejszych konsultacjach z pracownikami);
- 5) propozycje wpływające od Rady Samorządu Studenckiego;
- 6) przepisy prawne regulujące te kwestie (zmiana przepisów)

Władze Wydziału przedstawiły zespołowi oceniającemu PKA dokumentację efektów działania SZJK w zakresie podejmowanych działań projakościowych na kierunku zarządzanie, w tym m.in. protokół Kierunkowej Komisji Dydaktycznej, Protokoły Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Protokoły Rady

Konsultacyjnej, potwierdzające realizację przypisanych tym gremiom zadań projakościowych. Przedstawione dowody działania SZJK potwierdzają udział interesariuszy wewnętrznych (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariuszy zewnętrznych w ocenie programu studiów oraz jego ewaluacji, jak również wskazują, że wnioski wynikające z tych konsultacji są wykorzystywane do jego doskonalenia.

Dokonany przez zespół oceniający PKA przegląd programu studiów oraz warunków jego realizacji wykazał, że w odniesieniu do kierunku zarządzanie stosowane procedury jakościowe mają w pewnych obszarach niską efektywność. W szczególności dotyczy to procesu projektowania i weryfikacji założonych efektów uczenia się (kryterium 1).

Na kierunku nie prowadzono zewnętrznych ocen jakości kształcenia, oprócz cyklicznych ocen PKA.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

W Uczelni zostały formalnie przyjęte oraz wdrożone procedury związane z funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Wyznaczone zostały osoby i gremia sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem zarządzanie, określone zostały w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności tych osób i zespołów. Przeprowadzona jest aktualizacja programu studiów mająca na celu dostosowanie programu do zmian rynku pracy i oczekiwań interesariuszy z otoczenia społeczno-gospodarczego. Zaproponowany program studiów pozostaje w ścisłym związku z badaniami naukowymi realizowanymi przez pracowników badawczo-dydaktycznych zatrudnionych w Uczelni. System zapewniania jakości kształcenia ukierunkowany jest na ocenę realizacji osiągania efektów uczenia się i doskonalenie programu studiów, a także podnoszenie jakości nauczania. Jakość kształcenia na kierunku podlega systematycznej ocenie i doskonaleniu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

1. Rekomenduje się podjęcie działań gwarantujących poprawę skuteczności procesu projektowania założonych dla kierunku efektów uczenia się.

Zalecenia

-

Przewodnicząca zespołu oceniającego

Dr Agnieszka Jakubowska

5. Załączniki: